

Programmabegroting

2019

Gemeente Landsmeer

Samenstelling : Middelen en Ondersteuning
Team Financiën & Belastingen

Fotografie : Marcel Molle & Johan Vet, Ria de Boer
Copyright : © Gemeente Landsmeer
Omslag : Rikus de Lange, Angel Productions

PROGRAMMABEGROTING 2019

Aanbiedingsbrief

Voor u ligt de programmabegroting 2019 inclusief de meerjarenraming voor de periode 2020-2022.

De begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 is gebaseerd op het raadsprogramma 2018-2022 “Samen verder” en het collegeprogramma 2018-2022 “Samen de handen uit de mouwen”. Deze begroting verwoordt de wensen en ambities van de gemeenteraad, die het college uitvoert.

Door het vaststellen van de Perspectiefnota op 12 juli 2018 gaf de raad het college de kaders en uitgangspunten voor de begroting 2019 mee. De toen aangenomen moties en amendementen zijn verwerkt in dit begrotingsvoorstel. De personele uitbreiding, zoals besproken bij gelegenheid van de Perspectiefnota, is opgenomen. De investeringen ten behoeve van het Landsmeerse werken zullen zo efficiënt en doelmatig mogelijk worden gedaan in lijn met de wens van de raad. De gereserveerde € 500.000,- staat voor het maximaal te besteden bedrag.

De thema's mobiliteit, duurzaamheid, omgevingswet en Inter Bestuurlijk Programma kwamen in de Perspectiefnota uitgebreid aan de orde. Conform de wens van de raad zijn deze thema's opgenomen in de bijbehorende programma's in de begroting, inclusief planning en budget. Voor de uitvoeringskosten van deze thema's stelt het college voor bestemmingsreserves te vormen. Op deze manier worden de financiële effecten inzichtelijk gemaakt en in de meerjarenbegroting verwerkt.

Uit het raadsprogramma en het collegeprogramma blijkt niet alleen welk beleid de raad voor ogen staat en het college wil uitvoeren. Uit beide stukken spreekt ook de nadrukkelijke wil de ontwikkeling en uitvoering van plannen samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen te doen. Het college gaat letterlijk de straat op om te horen welke wensen er leven. Gezamenlijk bekijken we welke mogelijkheden op draagvlak kunnen rekenen. Deze werkwijze is nodig, want de komende jaren staat er veel op de agenda, te weten het uitvoeren van de mobiliteits-, de woon- en de duurzaamheidsvisie. In de vorige raadsperiode werden de visies vastgesteld. Deze periode moeten de acties uitgevoerd gaan worden. Om wonen naar behoefte en wens mogelijk te maken of om ons te wapenen tegen klimaatverandering.

Landsmeer, Den IJp en Purmerland blijven niet vanzelf de aantrekkelijke groene dorpen die het nu zijn. Daarom wil het college ook investeren in economie en toerisme, o.a. door de komst van het terras aan De Breek. Werkgelegenheid vergroten, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt; ondermijning van het openbaar bestuur en criminaliteit tegengaan; drugsoverlast tegengaan. Handhaving verbeteren door een integrale aanpak en het aantrekken van een tweede Bijzonder Opsporings Ambtenaar (BOA). Ook verkeersveiligheid blijft een onderwerp dat de gemoederen bezig houdt. Het college wil de betrokkenheid van bewoners en ondernemers aanwenden voor het gezamenlijk vinden van integrale oplossingen voor het lint.

‘Zorg’ blijft een belangrijk thema. Zorg voor ouderen om hen in staat te stellen zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Zorg voor mensen die zich eenzaam voelen.

Zorg voor jongeren die het niet alleen redden. Het college spreekt ook hier haar waardering uit aan de talloze mantelzorgers voor hun inzet voor naasten. Zo krijgt het begrip ‘ondersteuning waar nodig’ ook concrete invulling.

Voor de financiering van participatie, gespecialiseerde zorg voor jongeren en maatschappelijke ondersteuning treft het college lokale en in samenwerking met derden regionale maatregelen. Het college is samen met andere gemeenten op zoek naar structurele oplossingen met vasthouden aan het uitgangspunt ‘zorg op maat’.

Sport en verenigingsleven bevorderen sociale samenhang en vormen het cement van onze samenleving. Daarom wil het college deze activiteiten stimuleren.

In samenspraak met bewoners en ondernemers wil het college het culturele landschap en de wensen en behoeften op cultuurgebied verkennen.

Wonen en werken zonder gas verlangt onorthodoxe oplossingen, ook van bewoners en woningbouwverenigingen. Het formuleren van monumentenbeleid vereist precisie, en samenwerking met de Monumentenadviescommissie. Het

spanningsveld tussen natuur, duurzaamheid en woningbouw moet onder ogen worden gezien en tot een evenwichtige aanpak leiden. Dit geldt ook ten aanzien van monumentale panden. Vervanging van het riool in -en inrichting daarna van- de wijk Havezathe wordt een groots project waar we van harte een beroep doen op de deskundigheid en betrokkenheid van bewoners.

Met de uitvoering van bovenstaand beleid wil het college ook de identiteit van Landsmeer, Den IJp en Purmerland versterken en bevorderen.

Door het gedegen financiële beleid in de afgelopen 4 jaar kunnen de visies en uitvoeringsplannen nu gerealiseerd worden: het geld is geregeld in de begroting 2019 en voor de jaren erna. Hoge ambities vragen om regelmatige toetsing van het tempo van uitvoering door het college. De benodigde personele uitbreiding kunnen we vanaf 1 januari a.s. daadwerkelijk gaan uitvoeren. Telkens maken we de afweging of een dienstverband tijdelijk is of niet. Het Landsmeerse werken biedt medewerkers uitzicht op een succesvolle toekomst. De nieuwe manier van werken moet leiden tot een verbetering en uitbreiding van de dienstverlening, zoals e-facturatie en de afhandeling van klachten.

Samenwerken is ook de leidraad voor Zaanstreek-Waterland en de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Kleine gemeenten kunnen zware taken op het terrein van zorg, klimaatverandering, woningruimte, bereikbaarheid, veiligheid niet alleen uitvoeren. Samenwerking is onvermijdelijk en uitdagend. De luisteravonden over dit onderwerp waren inspirerend en informatief.

Gedeputeerde Staten verlangen van ons met groen-landelijke gemeenten te fuseren. Daarmee beogen GS de groene plattelandsgemeenten tussen de steden te versterken en een toekomst te bieden. Het kabinet verenigt provinciale besturen, waterschappen en gemeenten in de gezamenlijke aanpak van klimaatverandering, duurzaamheid, verbetering zorg, energietransitie etc. Kortom, de grote vraagstukken waar iedere overheid mee te maken krijgt.

Het college besloot deel te nemen aan deze gezamenlijke aanpak, want de genoemde thema's spelen volop in Landsmeer. Daarom vindt u zowel in het raadsprogramma als het collegeprogramma deze thema's terug. Het zijn thema's waar iedereen zich iets bij kan voorstellen en meer nog, iedereen verantwoordelijkheid in kan dragen op de eigen stek. Door het nemen van de eigen verantwoordelijkheid verbetert het leefklimaat voor allen in onze mooie gemeente.

Besluitvorming:

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2019 vast te stellen met daarin opgenomen:

- a. de begroting 2019;
- b. het meerjarenperspectief 2020-2022.

Wij nodigen u uit tot behandeling van de programmabegroting over te gaan.

Het college van burgemeester en wethouders gemeente Landsmeer

de secretaris
P.A. Menting MBA

de burgemeester
A.L.E.C. van der Stoep

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
Inhoudsopgave	7
Inleiding	9
Programma's	12
Programma Algemeen Bestuur	13
Programma Integrale veiligheid	16
Programma Infrastructuur	19
Programma Milieu	23
Programma Groene ruimte	28
Programma Werk en Inkomen	31
Programma Onderwijs	34
Programma Welzijn en volksgezondheid	38
Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	42
Programma Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	47
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	50
Overzicht totaal saldo baten en lasten	51
Overzicht geraamd resultaat	52
Overzicht van incidentele baten en lasten	53
Paragrafen	54
Paragraaf Lokale heffingen	55
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	60
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	65
Paragraaf Financiering	71
Paragraaf Bedrijfsvoering	76
Paragraaf Verbonden partijen	78
Paragraaf Grondbeleid	82
Paragraaf Sociaal domein	83
Paragraaf Subsidies	85
Bijlagen	86
Bijlage : Taakvelden	87
Bijlage : Beleidsindicatoren	88
Vaststelling door de raad	89

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2019. In deze Programmabegroting zijn de voornemens voor 2019 uitgewerkt. Naast de begroting bieden wij u de meerjarenraming 2020-2022 aan.

Deze begroting is gebaseerd op het raadsprogramma 2018-2022 "Samen verder" en het collegeprogramma 2018-2022 "Samen handen uit de mouwen".

Investerings 2019-2022

Om makkelijker inzichtelijk te maken hoe het totaaloverzicht van de investeringen over de periode 2019-2022 er uit ziet is er in deze programmabegroting voor gekozen om de investeringen niet meer afzonderlijk bij elk programma weer te geven maar om dit op één plaats te doen. De overzichten zijn opgenomen in de Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Hoofdpijnen financieel overzicht

Hieronder wordt de financiële begroting op hoofdpijnen weergegeven en kort toegelicht. De tabel maakt het verloop zichtbaar van het begrote resultaat vanaf de primitieve begroting 2018 naar de saldi van de huidige begroting 2019-2022.

Primitieve begroting	2019	2020	2021	2022
Primitieve meerjarenraming 2019 - 2022	306.554	320.296	121.105	121.105
Structurele gevolgen Berap I 2018	-66.356	-66.356	-66.356	-66.356
Financiële besluiten 2018	0	0	0	0
Saldo meerjarenraming 2019-2022	240.198	253.940	54.749	54.749
Ontwikkelingen perspectiefnota	-237.170	-198.034	305.774	355.694
Saldo meerjarenraming 2019-2022 perspectiefnota	3.028	55.906	360.523	410.443
Ontwikkelingen septembercirculaire	-124.100	-103.050	-153.150	-179.335
Hogere kosten bijstand en uitvoering	-134.460	-137.550	-140.165	-142.830
Extra formatie handhaving (3 jaar) op basis van raadsprogramma	-55.000	-55.550	-56.106	0
Lagere kosten ontheffingen bestemmingsplannen	21.215	21.702	22.201	22.711
Lagere kosten dienstverlening Amsterdam grootschalige basiskaart	25.000	25.575	26.163	26.765
Lagere kapitaallasten onderwijs (doorschuiving stelpost ver/nieuwbouw)	26.572	52.143	52.114	0
Onttrekking reserve Dienstverleningsplan 2020	28.378	28.377	0	0
Vervallen storting bestemmingsplannen	35.000	35.000	35.000	35.000
Hogere opbrengst herstel straatwerk na werkzaamheden aan leidingen	38.500	39.386	40.291	41.218
Hogere ontvangsten rijksuitkering bijstand	50.000	51.150	52.326	53.530
Hogere Rijksuitkering Onderwijs Achterstandenbeleid	54.061	54.061	54.061	54.061
Overige	-22.494	47.250	-11.959	34.436
Ontwikkelingen Begroting	-57.328	58.494	-79.223	-54.444
Saldo begroting 2019 - 2022	-54.300	114.400	281.300	356.000

De begrote saldi van de begroting 2019-2022 zijn, met uitzondering van het jaar 2020, wat lager ten opzichte van de perspectiefnota 2019.

In bovenstaande tabel is aangegeven waardoor de verschillen ontstaan. Hieronder worden de meest in het oog springende verschillen toegelicht.

Ontwikkelingen septembercirculaire

Ten opzichte van de bij de perspectiefnota 2019 verwerkte meicirculaire ziet de septembercirculaire er minder rooskleurig uit. In de Miljoenennota 2019 blijken de uitgaven van de rijksoverheid ten opzichte van de meicirculaire af te nemen. Door de systematiek van "trap op, trap af" heeft dit direct gevolgen voor de hoogte van de algemene uitkering. Door de afnemende rijksuitgaven neemt de algemene uitkering vanuit het Rijk af.

Re-integratie, bijstand en minimabeleid

De meest recente cijfers met betrekking tot re-integratie, bijstand en minimabeleid laten een toename van de kosten zien. Dat komt doordat de instroom in de bijstand hoger is dan de uitstroom, o.a. als gevolg van een toename van het aantal statushouders en een groot bestand 50 plussers, die ondanks het gunstige economische klimaat, moeilijk aan het werk komen. Daar staat een hogere rijksuitkering tegenover, maar deze dekt niet volledig de hogere kosten.

Extra formatie Handhaving

In het raadsprogramma 2018-2022 is extra aandacht voor handhaving gevraagd. In de collegeagenda is opgenomen dat een beoordeling van de noodzaak van uitbreiding van de formatie wordt gemaakt. Om aan de gewenste intensivering van de uitvoering van het handhavingsprogramma te voldoen, is in de begroting voor 2019 de formatie, voor een periode van 3 jaar, met 1 FTE uitgebreid. Hiermee kunnen we de functie van een tweede BOA invullen.

Provinciaal toezicht

De door de raad vastgestelde begroting 2019 dient voor 15 november 2018 aan de provincie te worden toegestuurd ter goedkeuring. De provincie toetst of de gemeentebegroting voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en provinciale regelgeving. De standaard vorm van provinciaal toezicht is repressief toezicht. Dit betekent dat de provincie de gemeente "op afstand volgt". Gemeenten die hun zaken goed voor elkaar hebben, vallen onder repressief toezicht. Bij repressief toezicht hebben de begroting en begrotingswijzigingen van een gemeente rechtskracht zonder de goedkeuring van de provincie.

Indien de begroting niet in evenwicht is en de verwachting is dat dit evenwicht niet zal worden hersteld in de eerste daarop volgende jaren, stelt de provincie de gemeente onder preventief toezicht. Preventief toezicht houdt in dat de gemeente haar begroting en begrotingswijzigingen voor goedkeuring aan de provincie moet voorleggen. Zonder toestemming van de provincie mag de gemeente geen verplichtingen aangaan.

Een belangrijk uitgangspunt bij het beoordelen of de begroting in evenwicht is, is het materiële evenwicht van de begroting. Dit wil zeggen dat de begroting wordt ontdaan van de incidentele inkomsten en incidentele uitgaven. Uit de onderstaande tabel blijkt dat Landsmeer een structureel materieel sluitende begroting heeft.

Structureel saldo Begroting 2019-2022	2019	2020	2021	2022
Saldo begroting 2019-2022	-54.300	114.400	281.300	356.000
Incidentele lasten	-1.806.515	-1.256.766	-1.116.190	-226.200
Incidentele baten	1.671.215	1.100.866	972.490	150.000
Saldo incidentele baten en lasten	-135.300	-155.900	-143.700	-76.200
De incidentele lasten geëlimineerd om tot het structurele saldo te komen:	135.300	155.900	143.700	76.200
Totaal structureel saldo	81.000	270.300	425.000	432.200

Het saldo incidentele baten / lasten laat een negatief bedrag zien. Omdat in dit overzicht de incidentele effecten geëlimineerd worden, neemt daardoor het resultaat van de begroting toe.

De ontwikkeling van de Algemene Reserve

Onderstaand wordt een prognose gegeven van het verloop van de Algemene Reserve. Dit is gebaseerd op de in de meerjarenbegroting 2019-2022 geraamde onttrekkingen en toevoegingen en de in 2018 door de raad genomen besluiten/voorstellen tot medio juli, die effect hebben op de stand van de Algemene Reserve. De toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door onderstaande mutaties:

- Onttrekking in 2019 van € 1.200.000 om € 300.000 te storten in de nieuwe reserves uitvoeringsprogramma Mobiliteit, Duurzaamheid, Omgevingswet en Inter bestuurlijk programma (IBP)
- Onttrekking van 2019 tot en met 2021 van € 741.490 jaarlijks voor de incidentele formatie van het personeelsplan
- Onttrekking, respectievelijk toevoeging van de begrote saldi per begrotingsjaar

Boekwaarde einde jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	5.015.212	6.528.760	4.587.270	3.791.480	3.164.390	3.445.690
Toevoeging resultaat			-54.300	114.400	281.300	356.000
Totaal	5.015.212	6.528.760	4.532.970	3.905.880	3.445.690	3.801.690

Programma's

Programma Algemeen Bestuur

Portefeuillehouder : A.L.E.C. van der Stoel

Missie

Versterking van de lokale democratie in Landsmeer door ruimte te scheppen voor participatie, maatschappelijke initiatieven en co-creatie en daarbij gebruik maken van de mogelijkheden die internet en de sociale netwerken ons bieden.

Verkiezingen

In 2019 vinden verkiezingen plaats voor Provinciale Staten, Waterschappen en het Europees Parlement. Die voor de Provinciale Staten en Waterschappen vinden plaats op 20 maart 2019. De Europese verkiezingen gaan plaatsvinden in mei 2019. Net als bij de gemeenteraadsverkiezingen zetten we in op opkomstbevordering. Door een eigen communicatiecampagne te voeren willen we de kiezers stimuleren te gaan stemmen om hun stem te laten klinken.

Bestuurlijke Toekomst

De provincie heeft de wens geuit dat medio 2019 de kleinere gemeenten in deze regio laten weten of zij een fusietraject starten en met welke gemeenten. De beoogde partners voor Landsmeer zijn Waterland en Edam-Volendam. De gemeenteraden van Oostzaan en Wormerland hebben de keuze gemaakt zelfstandig te blijven. In de voorbereiding naar de besluitvorming door uw gemeenteraad zijn informatie- en luisteravonden georganiseerd waarin inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties in de gelegenheid zijn gesteld hun opvattingen over de identiteit van Landsmeer kenbaar te maken: Wat maakt Landsmeer, Den IJp of Purmerland belangrijk voor mij? Na de besluitvorming door uw raad zullen vergelijkbare avonden worden georganiseerd gedurende het fusieproces.

Interbestuurlijk programma (IBP)

Nederland staat voor een aantal grote uitdagingen, zoals de energietransitie, het tegengaan van klimaatverandering, het tegengaan van eenzaamheid en minder mensen met problematische schulden. Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen pakken deze grote maatschappelijke opgaven dan ook gezamenlijk aan: via het Interbestuurlijk Programma (IBP). In het IBP staan negen maatschappelijke opgaven centraal; vier in het fysieke domein, drie in het sociaal domein en twee overkoepelend. Wij verwerken deze opgaven in de lokale (uitvoering)programma's en waar nodig regionaal.

Participatie

Inwoners en ondernemers willen meer zeggenschap over hun eigen leefomgeving en de gemeente maakt dit mogelijk. Participatie loopt als rode draad door het collegeprogramma 2018-2022 heen. We willen samen met inwoners, ondernemers en verenigingen Landsmeer nog mooier maken. Een voorbeeld is de wijk Nieuwe Gouw (Havezathe). De wijk Nieuwe Gouw (Havezathe) dient voorzien te worden van nieuwe riolering. Het college kiest voor een integrale, participatieve aanpak van deze wijk, waarbij niet alleen het normale onderhoud plaatsvindt, maar ook gekeken wordt naar spelen, veiligheid en het sociaal domein.

We gaan meer werken met en laten ons bijstaan door klankbordgroepen en een aantal denktanks met deskundigen. Nieuwe vormen van samenwerken als werkateliers en co-creatie gaan we toepassen. Het college gaat de drie kernen in, om in gesprek te gaan met inwoners, ondernemers en verenigingen over thema's die voor hen belangrijk zijn.

Kaderstellende beleidsnota's

- Raadsprogramma 'Samen verder'
- Collegeprogramma 'Samen handen uit de mouwen'

- Interbestuurlijk programma (IBP)

Wat willen we bereiken?

1. De volgende stap zetten in de uitvoering van het besluit over de bestuurlijke toekomst.
2. Meer kiezers die gaan stemmen bij de Europese-, Waterschaps- en Provinciale Statenverkiezingen 2019 om hun stem te laten klinken.
3. De doelen uit het Interbestuurlijk Programma (IBP) realiseren.
4. Inwoners, ondernemers en verenigingen participeren meer bij onderwerpen die gaan over hun eigen leefomgeving of belang.
5. Regionale samenwerking op basis van de Actieagenda Metropoolregio Amsterdam en de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland.
6. Voldoen aan het beleid van de Metropoolregio Amsterdam door in kaart te brengen waar evenementen plaats kunnen vinden in Landsmeer.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Bevorderen dat er een gezamenlijk spoorboekje komt met de beoogde fusie partners.
2. Een aantal acties uitvoeren zodat meer mensen in Landsmeer gaan stemmen bij de Europese-, Waterschaps- en Provinciale Statenverkiezingen 2019.
3. Uitvoering geven aan de projecten uit het Interbestuurlijk Programma (IBP).
4. Het college gaat de kernen in om in gesprek te gaan met inwoners, ondernemers en verenigingen. Daarnaast worden nieuwe vormen van samenwerking toegepast als werkateliers, klankbordgroepen, denktanks en co-creatie.
- 5a. Zowel lokaal als met de regio uitvoering geven aan de Actieagenda Metropoolregio Amsterdam en de Samenwerkingsagenda Zaanstreek- Waterland.
- 5b. Actualiseren van de Actieagenda Metropoolregio Amsterdam.
- 5c. Stimuleren dat de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland geactualiseerd wordt aan de hand van de coalitieprogramma's en de (dan) geactualiseerde Actieagenda Metropoolregio Amsterdam.
6. Het opstellen van evenementenbeleid waarin aandacht is voor het versterken van onze eigen cultuur en stimuleren van de lokale economie en toerisme. Tevens leidt dit beleid tot een vermindering van de administratieve lasten in het vergunningverleningsproces. Uw raad ontvangt deze nota ter vaststelling.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
(Omnibus)enquête uitvoeren	enquête		x		x	
Gesprekken college, 1x per jaar in iedere kern.			x	x	x	x
Verkiezingen organiseren			x			

Financieel overzicht

Algemeen bestuur	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-1.766.285	-1.766.285	-1.766.285	-1.766.285
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-15.183	-30.634	-46.362
-salarissen		-6.343	-12.768	55.602
-regionale omnibusenquête (om de 2 jaar)		7.000	0	7.000
-verkiezingen		44.500	25.500	21.500
-storting voorziening wethouderspensioenen en wachtgelden		19.321	58.337	67.070
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		0	4.495	4.495
-kapitaallasten meerjaren investeringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-1.766.285	-1.716.990	-1.721.355	-1.656.981
BATEN	167.295	167.295	167.295	167.295
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie		3.847	7.783	11.810
Totaal baten	167.295	171.142	175.078	179.105
Saldo van baten en lasten	-1.598.990	-1.545.848	-1.546.277	-1.477.875

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-detachering secretaris	-33.354	-33.773	-34.033	-34.372
-uitvoeringskosten Inter Bestuurlijk Programma (stelpost)	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
-storting voorziening wethouderspensioenen	-39.368	-39.435	-27.561	-18.828
-storting voorziening wachtgeleden wethouders	-46.530	-27.142	0	0
-regionale omnibusenquête (om de 2 jaar)	-7.000	0	-7.000	0
-verkiezingen	-44.500	0	-19.000	-23.000
Totaal incidentele lasten	-245.752	-175.351	-162.594	-151.200
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	-245.752	-175.351	-162.594	-151.200

Programma Integrale veiligheid

Portefeuillehouder: A.L.E.C. van der Stoel

Missie

De gemeente Landsmeer moet een veilige woon- en leefomgeving zijn. Om dit te realiseren wordt er ingezet op een goede samenwerking met alle veiligheidspartners en het contact met de inwoners.

Dit programma bevat de volgende onderdelen:

- I. Veiligheid
- II. Integrale Handhaving

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. High impact crimes (woninginbraken, auto-inbraken, straatroven, geweld en overvallen) hebben grote invloed op het veiligheidsgevoel en behoeven blijvende aandacht.
2. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning hebben een steeds grotere invloed op de samenleving. Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en levert schade op voor inwoners en/of ondernemers.
3. Vergroten van de bewustwording en eigen verantwoordelijk van brandveiligheid in en rondom de woning/bedrijfspan.

Ontwikkelingen

1. Veiligheid is niet alleen een politietaak, maar een samenwerking tussen politie, gemeente, burgers en andere veiligheidspartners.
2. Rijk stelt 200 miljoen euro beschikbaar voor aanpak ondermijning.
3. De raakvlakken tussen de domeinen zorg en veiligheid worden steeds groter.

Kaderstellende beleidsnota's

- Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2023 Politie eenheid Noord-Holland.
- Gemeentelijk Meerjarenbeleidsplan Integrale Veiligheid 2019-2022.
- Uitvoeringsprogramma Openbare orde & Veiligheid 2019.
- Uitvoeringsnota Handhaving Wabo, APV en bijzondere wetten gemeente Landsmeer 2019.
- BIBOB beleid 2019.
- Damoclesbeleid 2018.

Programmaonderdeel I: Veiligheid

Wat willen we bereiken?

1. Het vergroten van de zelfredzaamheid, het objectieve- en subjectieve veiligheidsgevoel van de inwoner vergroten.
2. Verminderen van ondermijnende activiteiten in de gemeente Landsmeer.
3. Het belang van een brandveilige woon- en leefomgeving onder de aandacht brengen.
4. Een optimale samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a Op een participatieve wijze het gemeentelijk Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022 opstellen en daar uitvoering aan geven via jaarlijks programma.
- 1b Door middel van een actiecampaignede Woninginbraken het inbraakcijfer verlagen.
- 1c In driehoek aandacht vragen voor zichtbaarheid wijkagenten in Landsmeer.
- 2a Drugshandel aanpakken door middel van een tweesporenbeleid, zowel door strafrechtelijk (het hennepteam van de politie en OM) als bestuursrechtelijk (Damoclesbeleid) op te treden.
- 2b Opstellen en uitvoeren van nieuw BIBOB-beleid waarin onder meer bouwvoorvragen tijdig een BIBOB-toets krijgen om te voorkomen dat er (onbedoeld) criminele activiteiten worden gefaciliteerd.
- 2c Het ondermijningsbeeld van Landsmeer wordt in 2019 opgeleverd door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum. Afhankelijk van de uitkomsten worden concrete acties opgepakt ter bestrijding van ondermijnende activiteiten in Landsmeer.
3. Door middel van actieve communicatie en het treffen van beheersmaatregelen (uitvoeren veiligheidschecks, doelgroepenvoorlichting) het belang van brandveilig wonen onder de aandacht brengen. Zo mogelijk voortzetting actie plaatsing rookmelders.
- 4a. In een vroegtijdig stadium signalen van problematische jeugd bespreken in het Jeugd Netwerk Overleg (JNO) en de vervolgaanpak op een integrale wijze realiseren.
- 4b. In kaart brengen hoe zorg en veiligheid op elkaar zijn afgestemd, zowel intern als extern met onze partners

Programmaonderdeel II: Integrale handhaving

Wat willen we bereiken?

1. Burgers kunnen er van uit gaan dat handhaving op de regels voor iedereen op dezelfde manier doch met maatwerk gericht op de beoogde resultaten wordt uitgevoerd.
2. Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van bewoners en ondernemers om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden en elkaar op deze verantwoordelijkheid te wijzen.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Intensiveren van de integrale aanpak van handhavingszaken.
- 1b. Uitvoeren van de nota handhaving Wabo, APV en bijzondere wetten (Wegenverkeerswet en Drank- en Horecawet) gemeente Landsmeer 2019.
- 1c. Tijdige verstrekking van vergunningen.
- 1d. In uitwerking van de evaluatie 2017 en de daaruit volgende tussentijdse evaluatie in 2018 is gebleken dat de huidige formatie BOA (1 FTE) onvoldoende is om de gestelde doelen te behalen. In lijn met het raadsprogramma 2018-2022 en de collegeagenda wordt in 2019 de formatie BOA met 1 FTE uitgebreid. Hiermee kan worden voldaan aan de gewenste intensivering voor de uitvoering van het handhavingsprogramma.
2. Waar mogelijk algemene spelregels / kaders stellen voor activiteiten.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2010	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Procesverbalen	Jaarrekening	5.242	2.200	2.000	1.800	1.600
Horeca controles	D+H wet	n.v.t.	47	47	47	47

Financieel overzicht

Integrale veiligheid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-1.199.635	-1.199.635	-1.199.635	-1.199.635
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-1.800	-3.641	-5.525
-salarissen		-3.509	-7.049	49.227
-bijdrage veiligheidsregio		-17.411	-35.222	-53.443
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		1.101	2.483	2.488
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-1.199.635	-1.221.254	-1.243.063	-1.206.888
BATEN	88.779	88.779	88.779	88.779
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		2.042	4.131	6.268
Totaal baten	88.779	90.821	92.910	95.047
Saldo van baten en lasten	-1.110.856	-1.130.433	-1.150.153	-1.111.841

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-extra formatie handhaver voor 3 jaar	-55.000	-55.550	-56.106	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt				
Saldo incidentele baten en lasten	-55.000	-55.550	-56.106	0

Programma Infrastructuur

Portefeuillehouder : R. Quakernaat

Missie

Gestalte geven aan een gemeenschappelijke omgeving waarin veiligheid, gezondheid, welbevinden en milieu centraal staan.

Dit programma bevat de volgende onderdelen:

- I Water en beschoeiingen
- II Wegen, verkeer, bruggen, kademuren, nutsvoorzieningen en openbare verlichting
- III Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. Betere samenwerking door delen van kennis, bundelen van krachten van gemeenten onderling en hoogheemraadschap voor lagere kosten, betere kwaliteit met minder kwetsbaarheid van de organisaties.
2. Sterk toegenomen maatschappelijke aandacht voor participatie, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.
3. Toegenomen aandacht in de samenleving voor de noodzaak van klimaatadaptie.
4. Toegenomen maatschappelijke aandacht voor recreatie in Landsmeer.
5. Toegenomen aandacht in de samenleving voor duurzamere mobiliteit.

Ontwikkelingen

1. In het kader van de toekomstvisie wordt rekening gehouden met realistische kansen.
2. Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft de intentie om alle wegen in haar beheer en eigendom over te dragen aan de betreffende gemeenten.
3. Gemeente en HHNK zijn in gesprek over de overname van stedelijk waterbeheer.

Kaderstellende beleidsnota's

1. Beleidsuitgangspunten Wegbeheer gemeente Landsmeer (beleidsvisie op wegbeheer; raadsbesluit 18 mei 2017)
2. Beheerplan Wegen 2018-2022
3. Beheerplan Openbare Verlichting 2011-2015
4. Beleidsplan Openbare Verlichting 2013-2017
5. Beheerplan Kunstwerken 2015-2019
6. Mobiliteitsvisie 2018-2022
7. Waterplan Landsmeer 2016-2026
8. Oeverbeheerplan Landsmeer 2008-2018

Programmaonderdeel I: Water en beschoeiingen

Wat willen we bereiken?

1. Oevers, met beschoeiingen of met natuurlijke oevers, op orde houden.
2. Sloten en vijvers voldoen aan de normdiepte.
3. Vastgestelde overeenkomsten "overdracht van eigendom, beheer en onderhoud van wegen en stedelijk water" met HHNK.

Wat gaan we daar voor doen?

1. In 2019 wordt het vervangen of herstellen van kwalitatief onvoldoende beschoeiingen voortgezet en wordt het oeverbeheerplan geactualiseerd.
2. Het gemeentelijk water is op normdiepte gebracht de afgelopen jaren.
3. In overleg met HHNK worden de overeenkomsten over overdracht wegen (binnen de bebouwde kom) en waterlopen (Overdracht Stedelijk Water) afgerond.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2010	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Kwaliteit openbaar gebied	Omnibus onderzoek	6,4	7	7	7	7

Programmaonderdeel II: Wegen, verkeer, bruggen, kademuren, nutsvoorzieningen en openbare verlichting

Wat willen we bereiken?

1. De kwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan de technische normen wat betreft constructieve- en sociale veiligheid en maatschappelijk aanvaard niveau wat betreft uitstraling.
2. Een efficiënte inzet van gemeentelijke middelen bij herinrichtingsprojecten.
3. De verkeerskundige infrastructuur is zodanig vormgegeven dat er een goede balans is tussen veiligheid en doorstroming, afhankelijk van type weg.
4. Een hoger verkeersveiligheidsniveau voor kwetsbare groepen van verkeersdeelnemers (fietsers, voetgangers, ouderen en kinderen).
5. Een bewuster en duurzamere invulling van de mobiliteit.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Opstellen, vaststellen en uitvoeren meerjaren onderhouds- en beheerplannen Infrastructuur. Hoewel het beheerplan voor de openbare verlichting verlopen is, loopt de daarin beschreven beheerstrategie door tot en met 2020. In 2019 wordt het Beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd waarin de actuele ontwikkeling op het

gebied van led-verlichting verwerkt wordt. Op basis van het nieuwe beleid wordt dan een nieuw beheerplan opgesteld.

2. Het verder uitwerken, invullen en benutten van de beheergegevens voor een betere afstemming van de diverse beheertaken.
3. Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma van de Mobiliteitsvisie 2018-2022 om de gestelde beleidsdoelen te realiseren.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Meting		Streefwaarden			
		2015	2017	2019	2020	2021	2022
Kwaliteit openbaar gebied	Omnibus onderzoek	6,4	6,6	7	7	7	7
Onderhoud wegen en voet- fietspaden	Omnibus onderzoek	6,1	6,1	7	7	7	7
Tevredenheid veiligheid voetganger en fietsers	Omnibus onderzoek	73%	41%	60%	65%	70%	70%
Tevredenheid openbare verlichting	Omnibus onderzoek	90%	73%	80%	80%	80%	80%
Overlast hard rijden	Omnibus onderzoek	56%	56%	45%	45%	45%	45%
Overlast parkeren	Omnibus onderzoek	31%	28%	30%	30%	30%	30%

Programmaonderdeel III: Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

Planning:

Uitvoeringsprogramma	Ter informatie aan raad
Mobiliteit	Oktober 2018

Projecten:

Onderstaande uitvoeringsbudgetten (niet zijnde personele budgetten), zijn reeds opgenomen via de Perspectiefnota 2018, in de Programmabegroting 2018:

2018	2019	2020	2021
€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000

Aanvullend budget te verwerken in begroting 2019. Deze budgetten zullen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve Mobiliteit.

2018	2019	2020	2021
€ 0	€ 46.000	€ 46.000	€ 6.000

Onderstaande projecten binnen het uitvoeringsprogramma Mobiliteit, zijn reeds opgenomen via het meerjarig investeringsplan, in de Programmabegroting 2018:

Proj.nr.	Planjaar	Project /werk omschrijving	Kosten
1827	2018	Verbreiding fietspad sportpark – onderdeel herinrichting	€ 67.000
1815	2021	Fietsdoorsteek Brugstr – ML Kingstraat	€ 25.000
1615	2020	Herinrichting terrein rondom NH-kerk	€ 195.413

Bestemmingsreserve:

Onderstaande bestemmingsreserve is opgenomen in de Programmabegroting 2019:
Bestemmingsreserve uitvoeringsprogramma Mobiliteit € 300.000

Financieel overzicht

Infrastructuur	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-1.783.628	-1.783.628	-1.783.628	-1.783.628
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-17.899	-42.653	-61.348
-salaris		-2.725	-5.485	18.607
-onderhoud wegen incidenteel		344.896	344.896	344.896
-mobiliteit uitvoeringsprogramma		0	40.000	46.000
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		-59.917	-46.407	-46.171
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		-50.053	-118.405	-209.340
Totaal lasten	-1.783.628	-1.569.326	-1.611.682	-1.690.985
BATEN	147.588	147.588	147.588	147.588
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		3.383	6.844	10.385
Totaal baten	147.588	150.971	154.432	157.973
Saldo van baten en lasten	-1.636.040	-1.418.355	-1.457.250	-1.533.012

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-achterst. onderh.wegen (dekking best.reserve wegen)	-344.896	0	0	0
-uitvoeringsprogramma mobiliteit	-46.000	-46.000	-6.000	0
Totaal incidentele lasten	-390.896	-46.000	-6.000	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	-390.896	-46.000	-6.000	0

Programma Milieu

Portefeuillehouder : M. Elfferich (Afvalzorg, Milieubeheer/Duurzaamheid, Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid)
R. Quakernaat (Rioleringzorg, Beheer begraafplaats)

Missie

Gestalte geven aan een duurzame gemeenschappelijke omgeving waarin veiligheid, gezondheid, welbevinden en milieu centraal staan.

Dit programma bevat de volgende onderdelen:

- I Rioleringzorg
- II Afvalzorg
- III Beheer begraafplaats
- IV Milieubeheer/Duurzaamheid
- V Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. Wereldwijd wordt het terugdringen van klimaatverandering t.g.v. CO₂ uitstoot en de effecten van klimaatverandering onderzocht en maatregelen op de langere termijn voorbereid.
2. Er ontstaat een tekort aan grondstoffen (mineralen en fossiele brandstof) en hergebruik van afval wordt ingezet om dit tekort op te vangen.
3. De mate van verontreiniging van het milieu (water, lucht en grond) blijft een zorg. Er worden, waar mogelijk, maatregelen ingezet om de kwaliteit er van te verbeteren.

Ontwikkelingen

1. Voor de eigen energiebehoefte is gemeente Landsmeer overgestapt op 100% groene energie (gas en elektra).
2. Er is een begin gemaakt met het faciliteren van elektrisch rijden d.m.v. het plaatsen van laadpalen aan de openbare weg.
3. Via prestatieafspraken met de corporaties worden de corporaties aangestuurd om de sociale woningvoorraad te verduurzamen.
4. Ter verbetering van hergebruik van afval wordt naast bronscheiding (gemeentewerf en huis aan huis) gewerkt aan een zo hoog mogelijk percentage hergebruik van afvalstoffen. In 2017 is daaraan nog toegevoegd onze deelname aan de Nascheidingsinstallatie bij de AEB.
5. Om particuliere woningeigenaren te faciliteren is Landsmeer aangesloten bij "Duurzaam bouwloket".

Kaderstellende beleidsnota's

- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023
- Verordening aansluitvoorwaarden riolering Landsmeer 2012
- Verordening afvoer hemelwater en grondwater Landsmeer
- Algemene Begraafplaats Beheerverordening 2010 en uitvoeringsbesluiten
- Milieuprogramma 2019
- Duurzaamheidsagenda 2018-2024

Programmaonderdeel I: Rioleringszorg

Wat willen we bereiken?

1. Een duurzaam, effectief functionerend, goed afvoerend rioolsysteem tegen zo laag mogelijke en maatschappelijke kosten in goede technisch-constructieve staat.
2. Inzicht in de toestand en het functioneren van de riolering.
3. Beperken van het aantal storingen in het rioolsysteem en eventuele overlast.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Afkoppelen van verhard oppervlak en woningen op gemengd rioleringsstelsel en vervanging van oude gemengde riolering door de aanleg van gescheiden hemelwater- en afvalwaterrioolstelsels. Betreft met name Meerkoetstraat en Havezathe / de Nieuwe Gouw.
- 1b. Onderzoek naar de invoering van moderne vormen van onderhoud en beheer (assetmanagement) in de riolering. Een start is gemaakt met het versterken van de integraliteit in het rioleringsbeheer. Het jaarlijks Operationeel Beheerplan Riolering (2018) integreren met het Operationeel Beheerplan Pompen en Gemalen 2012-2022; opstellen van een geheel nieuw Grondwaterbeheerplan (2018); actualisatie van het Basisrioleringsplan. Dit is het technisch document waarin het Landsmeerse rioolsysteem opnieuw wordt doorgerekend met nieuwe uitgangspunten uit het nationale klimaatadaptatieprogramma (extremere neerslag, meer neerslag).
- 1c. De samenwerking in het verband Samenwerking Afvalwaterketen Zaanstreek-Waterland versterken en benutten. De samenwerking moet leiden tot duurzame besparingen in de rioleringszorg van Landsmeer, tot innovatieve oplossingen in het rioleringsbeheer en een vermindering van de organisatorische kwetsbaarheid (kleine gemeentes hebben vaak slechts één enkele rioleringsfunctionaris).
- 2a. Reinigen en inspecteren en het beoordelen van de inspecties.
- 2b. Het digitale rioolbeheersysteem actualiseren en optimaliseren.
3. Gemalen monitoren en onderhouden.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2008	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
AD-hoc inroep reiniging riolering inclusief gemalen	Logboek riolering	30 (schatting 2011)	<20	<20	<20	<20
Gemaalstoringen waarvoor een monteur moet komen (alle gemalen)	Overzicht Facta	122	<80	<80	<80	<80

Programmaonderdeel II: Afvalzorg

Wat willen we bereiken?

1. Het vinden van een optimale balans tussen de drie pijlers van de afvalzorg: milieurendement, de kosten en de dienstverlening aan de burger.
2. Een dusdanige verwerking van ons afval dat uiterlijk in 2025 75 % geschikt gemaakt kan worden voor hergebruik als nieuwe grondstof.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Evalueren resultaten nieuwe afvalinzamelingsmethodiek en verbeteringen doorvoeren.
- 2a Samenwerken met contractpartner AEB in optimaliseren van de verwerking en hergebruik van huishoudelijk afval.
- 2b Het verhogen van het scheidingspercentage van huishoudelijk afval door het vergroten van bewustzijn en kennis van de inwoners.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2008	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Scheidingspercentage huishoudelijk afval	Jaarlijks onderzoek	50%	63%	67%	70%	71%

Programmaonderdeel III: Beheer begraafplaats

Wat willen we bereiken?

1. Voldoende grafruimte behouden.
2. Een hoogwaardig kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Ruiming na verlopen van grafrechten.
2. Beheer en onderhoud op hoogwaardig niveau houden.

Programmaonderdeel IV: Milieubeheer/Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

- 1a. Stappen zetten richting energie neutrale samenleving in 2025.
- 1b. Gemeente Landsmeer als voorloper en trekker op het gebied van duurzaamheid.
- 1c. Samen met de regio (MRA) inzetten op circulariteit en energietransitie
- 1d. Samen met bewoners blijven inzetten op verduurzaming en nieuwe initiatieven
- 1e. Een reductie van 15% CO₂-uitstoot/energiegebruik door wegverkeer in 2025 (t.o.v. 2015)
2. Hoog percentage naleving bedrijven van de voorschriften uit de Wet Milieubeheer.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid uitvoeren.
- 1b. Faciliteren plaatsen van elektrische laadpalen door externe partijen conform beleid, waarin het proces van aanvragen en plaatsing geregeld wordt.
2. Uitvoering geven aan het in samenwerking met de Omgevingsdienst IJmond op te stellen milieuprogramma 2019.

Programmaonderdeel V: Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid

1. Planning:

Uitvoeringsprogramma	Behandeling in raad
Duurzaamheid	Vaststelling door college 2018

2. Projecten:

In de huidige begroting zijn nog geen bedragen opgenomen voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.

3. Bestemmingsreserve:

Onderstaande bedragen komen uit het uitvoeringsprogramma duurzaamheid en zijn hiermee ook opgenomen in de voorliggende begroting 2019. Deze bedragen zullen worden onttrokken uit de bestemmingsreserve uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Daarnaast zullen er nog kosten, voortvloeiend uit onderzoeken waarvan de uitkomsten nog onbekend zijn, onttrokken worden uit de reserve.

2019	2020	2021
€ 150.000	85.000	25.000

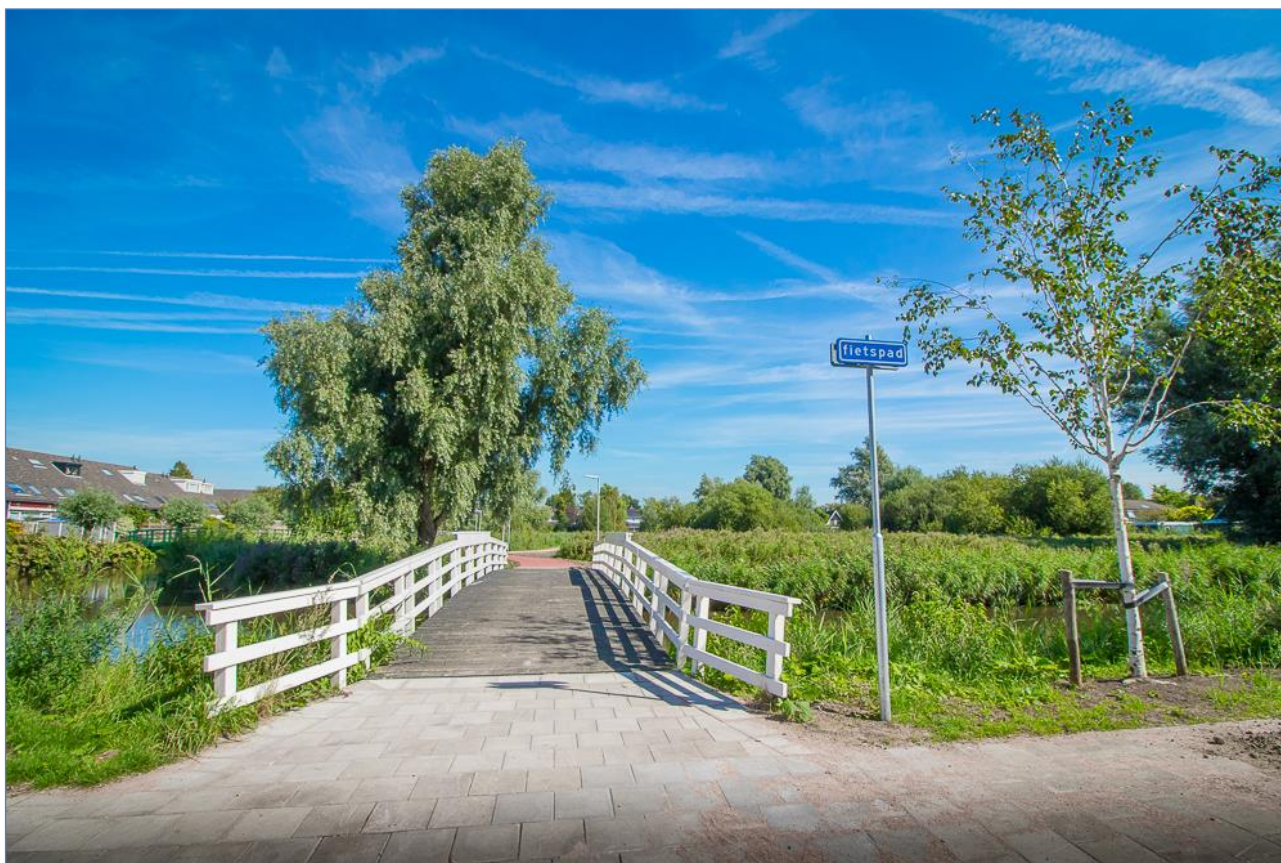
Onderstaande bestemmingsreserve is opgenomen in de Programmabegroting 2019:

Bestemmingsreserve uitvoeringsprogramma Duurzaamheid € 300.000

Financieel overzicht

Milieu	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-2.321.544	-2.321.544	-2.321.544	-2.321.544
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-16.467	-32.044	-47.978
-salarissen		-3.733	-7.493	6.383
-milieudienst		-6.213	-12.569	-19.071
-storting voorziening riolering/afstoffenheffing		34.380	32.903	19.202
-verwerkings- en storkosten		-8.394	-16.982	-25.767
-duurzaamheid uitvoeringsprogramma		65.000	125.000	150.000
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		-21.523	-19.054	-18.669
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		-27.982	-53.052	-124.369
Totaal lasten	-2.321.544	-2.306.476	-2.304.834	-2.381.812
BATEN	2.587.498	2.587.498	2.587.498	2.587.498
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		1.540	3.610	5.680
-afvalstoffenheffing		29.336	58.853	89.096
-rioolheffing		25.781	52.155	79.136
-onttrekking uit voorziening		8.772	19.074	81.447
Totaal baten	2.587.498	2.652.927	2.721.190	2.842.857
Saldo van baten en lasten	265.955	346.451	416.356	461.045

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-uitvoeringsprogramma omgevingswet (stel post)	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
-uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-150.000	-85.000	-25.000	0
Totaal incidentele lasten	-225.000	-160.000	-100.000	-75.000
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000

Programma Groene ruimte

Portefeuillehouders : R. Quakernaat (Openbaar groen)
M. Elfferich (Spelen)

Missie

De gemeente Landsmeer staat voor een dorp met een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, waar mensen graag vertoeven en die uitnodigt tot verantwoordelijk gedrag. Zij doet dit samen met alle gebruikers.

Dit programma bevat de volgende onderdelen:

- I. Openbaar Groen
- II. Spelen

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. Er is een maatschappelijke trend om buurtbewoners meer te laten participeren in hun eigen wijk of straat, de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van bewoners staat in toenemende mate centraal.
2. Klimaatbestendigheid wordt een steeds belangrijker thema bij de inrichting van de buitenruimte.
3. Kinderen spelen minder vaak buiten dan vroeger door een veranderende maatschappij.
4. Ontwikkeling van buitensporten/bewegen bijvoorbeeld op openbare fitnessstoestellen.
5. De aandacht voor biodiversiteit bij binnenstedelijk groen wordt steeds groter.

Ontwikkelingen

1. Er is landelijk gezien meer bewustwording voor het informele spelen en voor ontmoetingsplekken. Er wordt vaker gedacht in de trant van het aanbrengen van uitdagende spelprikkels dan aan speelplaatsen met standaard speeltoestellen.
2. Het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen is verboden. Over het gebruik van alternatieven worden steeds meer ervaringen opgedaan en gedeeld.

Kaderstellende beleidsnota's

- Groenbeleidsplan 2009-2019.
- Bomenverordening 2010 "Groene Kaart".
- Speelbeleidsplan 2017-2022.

Programmaonderdeel I: Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

1. Een aantrekkelijke groene (klimaatbestendige) omgeving voor de bewoners van Landsmeer.
2. Betrokkenheid van buurtbewoners bij inrichting, beheer en onderhoud van het groen in hun eigen woonomgeving.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Behouden van de bestaande groenvoorzieningen door strategisch beheer en onderhoud op basis van het beheerprogramma.
- 1b. Opstellen nieuw beleidsplan waarin de waarde van de groene omgeving voor de gemeente behouden blijft.
- 1c. Ten behoeve van de bijenpopulaties en andere insecten zullen er meer bloemen en planten worden geplant.
- 2a. Buurtbewoners betrekken bij inrichting, beheer en onderhoud van het groen in hun eigen woonomgeving.
- 2b. Initiatieven van bewoners op het gebied van zelfbeheer ondersteunen.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2008	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Openbaar groen (onderhoud plantsoenen, bomen, grasvelden)	Omnibus enquête	-	6,9	geen meting	7,0	geen meting

Programmaonderdeel II: Spelen

Wat willen we bereiken?

1. Stimuleren van buitenspelen en beweging door kinderen door ze een aantrekkelijke speelplek te bieden.
2. Laten zien dat kinderen meetellen en de ruimte krijgen en kunnen opgroeien in een leuke omgeving.
3. Sociale contacten en sociale controle in de buurten bevorderen doordat kinderen, ouders en buurtbewoners toezien op wat er gebeurt op de speelplek.
4. Speelobjecten door derden in de openbare ruimte toestaan (mits veilig).

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Uitvoering geven aan het speelruimte beleidsplan. Beheer en herinrichting conform het uitvoeringsplan.
- 1b. In stand houden van kinderspeelplaatsen, sport- of speelveldjes passend binnen de kaders van het speelbeheerplan.
2. De doelgroep betrekken (participatie) bij de aanleg of reconstructies van de speelplaatsen zodat het speelaanbod aansluit bij de behoefte.
3. Bij speelruimte inzetten op ontmoeten en recreëren voor de categorie 0 – 99. Bijvoorbeeld door het plaatsen van bankjes voor (groot)ouders.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2010	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Aantal heringerichte speelterreinen	Speelruimte beleidsplan	-	5	3	1	3
Tevredenheid kinderen over speelplaatsen Landsmeer	Omnibus enquête	5,8	7	geen meting	7	geen meting

Financieel overzicht

Groene ruimte	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-446.860	-446.860	-446.860	-446.860
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-4.041	-8.174	-12.404
-salaris		-2.374	-4.764	-2.651
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		0	0	0
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		-13.626	-18.645	-28.611
Totaal lasten	-446.860	-466.901	-478.443	-490.526
BATEN	1.697	1.659	1.659	1.659
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		77	117	158
Totaal baten	1.697	1.736	1.776	1.817
Saldo van baten en lasten	-445.163	-465.165	-476.667	-488.709

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-nvt	0	0	0	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Programma Werk en Inkomen

Portefeuillehouder : M. Elfferich

Missie

In de Landsmeerse samenleving doet iedereen mee. Landsmeeders verwerven duurzaam een plek op de arbeidsmarkt en zetten daarbij optimaal hun talenten en vermogens in, werk en (maatschappelijke) participatie zijn daarbij sleutelwoorden. Wij hechten aan het behouden en opbouwen van zelfstandigheid en ondernemerschap van onze inwoners en nieuwkomers.

Trends en ontwikkelingen

De doorontwikkeling binnen de Participatiewet geeft gemeenten (weer) ruimte voor het voeren van regie, het beter kunnen signaleren en sturen op resultaat. Gemeenten staan dicht bij hun inwoners en kunnen daarmee beter constateren wat nodig is. Landsmeer heeft hier invulling aan gegeven met een eigen uitvoeringsplan.

Samenwerking op het gebied van participatie tussen gemeente en bedrijfsleven is een trend. Het kabinet en sociale partners (werkgevers en werknemers) hebben afgesproken dat ze banen gaan creëren bij reguliere werkgevers voor mensen met een arbeidsbeperking. Hiertoe is een quotumpercentage ingesteld.

Er is een nieuw inburgeringsstelsel op komst. Dat betekent dat nieuwkomers zo snel mogelijk aan het werk dienen te gaan en ondertussen de taal moeten leren. Een ontwikkeling hierbinnen is dat statushouders vanaf het eerste moment aan de slag gaan met hun inburgering. Gemeenten gaan hen daarbij activeren en begeleiden. Tegenover deze extra begeleiding staat dat inburgeraars die zich onvoldoende inzetten, vaker en sneller dan in het huidige stelsel te maken krijgen met sancties, zoals een boete.

Het kabinet stopt met het uitwerken van het plan voor loondispensatie in de Participatiewet en start een breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking die langs de kant staan aan het werk te helpen. Kern van het offensief is dat het kabinet gaat inzetten op het vereenvoudigen van regels voor werkgevers, het lonend maken van (meer) werken voor mensen met een beperking, ook als zij in deeltijd werken en ervoor zorgen dat werkgevers en mensen

die op zoek zijn naar een baan elkaar beter gaan vinden. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskaders zorg en ondersteuning 'Met elkaar en voor elkaar in Landsmeer' 2015
- Uitvoering participatiewet Landsmeer 2016
- Afstemmingsverordening.
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive.
- Re-integratieverordening/gewijzigde re-integratieverordening.
- Verordening Cliëntenparticipatie.
- Verordening individuele studietoelage.
- Verordening individuele inkomensvoet.
- Verordening tegenprestatie.
- Verordening loonkostensubsidie.

Wat willen we bereiken?

1. Aantal uitkeringsgerechtigden omlaag brengen door instroom te verlagen en uitstroom te verhogen.
2. Het bestrijden van armoede door het bieden van inkomensondersteuning aan minima.
3. Activeren van uitkeringsgerechtigden, met als doel om betaald dan wel onbetaald arbeid/activiteiten te verrichten.
4. Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen in de maatschappij. Ook degene met een beperking waarbij ondersteuning in de vorm van o.a. Wmo-begeleiding of -dagbesteding vanuit een zorgperspectief plaatsvindt.
5. De uitbreiding van het vrijwilligersbestand met mensen uit de Participatiewet.

Wat gaan we daar voor doen?

1. We geven verder invulling aan het uitvoeringplan.
 - Cliënten zijn ingedeeld op de participatieladder, waarmee wordt vastgesteld wat de mate van participatie is. Per trede worden trajecten op maat ingezet die leiden tot werk of maatschappelijke participatie.
 - We zetten de lokale jobcoach in.
 - Om een cliënt een passende oplossing voor een plan op maat te bieden zetten wij de re-integratiebudgetten in.
 - Op regionaal en lokaal niveau benaderen we werkgevers om beter zicht te hebben op de vraag en een betere match te kunnen maken met werkzoekenden.
2. We geven verder uitvoering aan het beleidsplan armoede en schuldhulpverlening
3. We maken gebruik van lokale voorzieningen voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
 - De jobcoach onderhoudt contact met alle vrijwilligersorganisaties in Landsmeer.
4. Er wordt breed gekeken naar maatwerkoplossingen. Hierbij worden de instellingen van dagbesteding in de WMO betrokken.
5. De cliënten op de participatieladder worden actief geplaatst op vrijwilligersvacatures. Het lokale netwerk vormt een essentieel onderdeel voor de invulling van de vacatures.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

PRG 7 - Werk en inkomen						
Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2016	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Volume uitkeringsgerechtigden WWB	Kwartaal-rapportage	118 cliënten	127	127	127	127
Aantal lokale werkervaringsplekken	Kwartaal-rapportage	1	10	10	10	10
Aantal geslaagde reïntegratietrajecten	Kwartaal-rapportage	5	5	5	5	5
Aantal arbeidsplaatsen voor beschutwerken (nieuw)	Kwartaal-rapportage	0	1	1	1	1

Financieel overzicht

Werk en inkomen	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-2.947.369	-2.947.369	-2.947.369	-2.947.369
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-8.865	-17.926	-27.189
-salarissen		-1.506	-3.026	-2.105
-bijstandsverlening, uitvoeringskosten en minimabeleid		-32.074	-64.658	-97.761
-sociale werkvoorziening		-2.229	-4.480	-6.754
-lagere kosten Wet inschakeling werkzoekenden		0	0	11.667
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		0	0	0
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-2.947.369	-2.992.043	-3.037.460	-3.069.512
BATEN	1.800.807	1.800.807	1.800.807	1.800.807
<u>Mutaties:</u>				
-Uitkering participatiewet		0	0	0
-inflatiecorrectie en overige		18.617	37.435	49.063
Totaal baten	1.800.807	1.819.424	1.838.242	1.849.870
Saldo van baten en lasten	-1.146.562	-1.172.619	-1.199.218	-1.219.641

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-nvt	0	0	0	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder : M. Elfferich

Missie

Kinderen groeien in Landsmeer op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen (van 0 tot 23) verloopt volgens een doorlopende lijn: van geboorte tot en met studie en arbeidsmarkt. (voor) School is een veilige plek waar onderwijs wordt geboden en alle kinderen de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen. Er wordt (vroegtijdig) gesignaleerd dat kinderen extra ondersteuning nodig hebben.

Programmaonderdelen:

I Onderwijs

II Kinderopvang en handhaving

III Onderwijshuisvesting

Trends en ontwikkelingen

De gemeente heeft tot taak een samenhangende zorg-structuur te realiseren die goed aansluit op de basisvoorzieningen waar kinderen en ouders gebruik van maken. Tot die basisvoorzieningen behoort het vroegschoolse- primair- en voortgezet onderwijs. Trend is het realiseren van een integrale doorgaande leer-ontwikkelingslijn waarin (voor) scholen en gemeenten elkaar kunnen vinden.

Scholen zijn omgevingen geworden waarin thema's als sociale weerbaarheid, pesten, seksuele intimidatie en gezondheid een rol spelen. Zij vormen voor gemeenten een belangrijk partner als (vroeg) signaleerder bij de uitvoering van jeugd- en gezondheidsbeleid. Als ontwikkeling is waarneembaar dat scholen deze thema's steeds beter signaleren en bespreekbaar maken. Onderzocht worden nieuwe samenwerkingsvormen met het Samenwerkingsverband primair en voortgezet onderwijs waarbij sprake is van één multidisciplinair team voor

onderwijs en jeugdhulp, met mandaat om hulp en ondersteuning in te zetten en met een eigen budget. De nadruk ligt op vrijheid van handelen voor professionals en bundeling van expertise en geldstromen.

De peuterspeelzalen zijn in 2018 geharmoniseerd met de kinderopvang en voldoen hiermee aan dezelfde kwaliteitseisen. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop ze georganiseerd zijn en gefinancierd worden. De kinderopvang wordt met enige regelmaat geconfronteerd met nieuwe wetgeving. Zo ook voor 2019.

De gemeente heeft zich met haar partners georiënteerd op de Landsmeerse onderwijshuisvestingbehoefte in een veranderende toekomst. Trend is dat de onderwijsgebouwen duurzaam worden gebouwd/ gerenoveerd, energie neutraal, en er integraal wordt gewerkt in de geest van de nog in te voeren Omgevingswet. Partners in het onderwijsveld oriënteren zich op de gevolgen hiervan. Toekomstige ontwikkelingen kunnen ook gevolgen hebben voor het gebruik van onderwijsgebouwen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskaders zorg en ondersteuning 'Met elkaar en voor elkaar in Landsmeer' 2015.
- Nota Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzalen 2017
- Verordening leerlingenvervoer 2016
- Verordening onderwijshuisvesting 2017
- Thuiszitterspact 2018

Programmaonderdeel I: Onderwijs

Wat willen we bereiken?

1. Voorschool, onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig;
2. Het terugdringen en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaters;
3. Het verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren;
4. Kinderen in Landsmeer krijgen muzikeducatie.

Wat gaan we daar voor doen?

1. De inzet van het schoolmaatschappelijk werk+ wordt voortgezet, met als speerpunten laagdrempelig bereikbaar voor ouders en leerkrachten op de scholen en verbetering communicatie met Middelpunt (kernteam) en partijen binnen en buiten de school.
 - De gemeente organiseert sociale vaardigheidstrainingen om de weerbaarheid van leerlingen die dat nodig hebben te vergroten.
2. De leerplichtambtenaar voert op basis van het Thuiszitterspact en de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) een lik op stuk beleid: bij een ongeoorloofde verzuimmelding neemt de leerlichtambtenaar direct contact op met betrokkenen en geeft een waarschuwing af. Zo nodig wordt proces- verbaal opgemaakt.
3. We voorkomen voortijdig schoolverlaten met het (regionale) uitvoeringsplan in het thuiszitterspact (tevens doelstellingen ministerie OCW), de MAS en tijdelijke klassen in het voortgezet onderwijs. Leerplicht houdt preventieve verzuimspreekuren en er komt betere communicatie over de overstap van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs.
 - Er is intensief contact tussen de leerplichtambtenaar, de zorg- en verzuim coördinatoren van de scholen, de jobcoach en de regionale coördinator voor voortijdig schooluitvallers.
 - De overgang van school naar arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren van met name Praktijkonderwijs, Voortgezet speciaal onderwijs en de instroomgroep van het middelbaar beroepsonderwijs, wordt gemonitord en verbeterd.
 - We benaderen en bemiddelen actief de jongeren afkomstig van bovengenoemde typen onderwijs die in het uitstroom jaar zitten (keuzebepaling), eerder zijn uitgestroomd uit het onderwijs en geen onderwijs, inkomen of dagbesteding hebben.
4. Muzikeducatie met gespecialiseerde docenten wordt gecontinueerd en volgens een programma georganiseerd.

Programmaonderdeel II: Huisvesting

Wat willen we bereiken?

1. Er is voldoende capaciteit voor onderwijshuisvesting;

Wat gaan we daar voor doen?

1. Twee basisscholen (Obs De Stap en obs De Wagemaker) worden gerenoveerd volgens het principe Duurzame school en er wordt integraal gewerkt in de geest van de nog in te voeren Omgevingswet.
 - We doen in overleg met de scholen in Landsmeer onderzoek naar de relatie tussen de vraag bij ouders en capaciteit op de scholen en de noodzaak en wenselijkheid tot het invoeren van een zogenaamd postcode beleid.

Programmaonderdeel III: Kinderopvang en Handhaving

Wat gaan we daar voor doen?

1. Doorgaande leer- ontwikkelijn voorschoolse voorzieningen en primair en voortgezet onderwijs is op orde.
2. A-status ranking van het ministerie voor kinderopvang is behouden (toezicht en handhaving kinderopvang)
3. Peuters vanaf 2 jaar gaan 2 dagdelen per week naar een voorschoolse voorziening.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Om in een vroegtijdig stadium opgroei- en opvoedproblemen te herkennen starten we in de voorschool (0-4) met een pilot waarin intensieve samenwerking tussen de voorschoolse leidsters, een verpleegkundige, een voorschoolmaatschappelijk werker en logopedie wordt georganiseerd. De kennis wordt gemonitord.
 - We continueren het voor- en vroegschoolse educatie aanbod. De GGD indiceert kinderen via het consultatiebureau op taalachterstand en sociaal-emotionele problematiek (verwaarlozing, mishandeling etc).
 - Tussen het primair onderwijs en de voorschoolse voorzieningen worden afspraken gemaakt om uitvoering te geven aan de doorgaande leerlijn Kinder- en Peuteropvang: Aan de voorschoolse voorzieningen stellen we kwaliteitseisen.
2. Op grond van de artikelen 1.61 en 1.62 en 2.19 en 2.20 uit de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt jaarlijks het toezicht en handhaving uitgevoerd op de kinderopvang, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen;
3. Peuters vanaf 2 jaar gaan 2 dagdelen per week naar een voorschoolse voorziening;
 - Het kwaliteitsniveau voor de voor- en vroegschoolse educatie is conform de in de nota 'harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen 2017' gestelde voorwaarden.
 - Voor- en vroegschoolse educatie wordt gehandhaafd bij alle kinderopvang locaties in Landsmeer.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

PRG 8 - Onderwijs						
Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting	Streefwaarden			
		2014	2019	2020	2021	2022
Reductie voortijdige schoolverlaters	Jaarverslag Leerplicht	14	10	9	9	9
Aantal kinderen dat VVE volgt	Verslag GGD	n.v.t.	11	11	11	11

Financieel overzicht

Onderwijs	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-680.879	-680.879	-680.879	-680.879
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-3.076	-5.199	-6.369
-salaris		-865	-1.735	9.014
-leerlingenvervoer		-2.933	-5.934	-9.004
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		2.242	2.511	2.781
-stelpost kapitaallasten onderwijs vanaf 2020		-25.571	-25.542	-78.686
Totaal lasten	-680.879	-711.083	-716.778	-763.144
BATEN	69.984	69.984	69.984	69.984
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige	0	367	741	1.124
Totaal baten	69.984	70.351	70.725	71.108
Saldo van baten en lasten	-610.895	-640.732	-646.053	-692.036
Waarvan incidenteel:				
<u>Incidentele lasten</u>				
-nvt	0	0	0	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Programma Welzijn en volksgezondheid

Portefeuillehouder : M. Elfferich

Missie

Mensen zijn zelfredzaam en verbonden met de samenleving. Iedere inwoner kan op zijn eigen manier een bijdrage leveren aan de maatschappij. Kwetsbare burgers en hun netwerken worden ondersteund. Voor kinderen is een gezonde en veilige omgeving en zij krijgen de kans op te groeien tot zelfredzame inwoners.

Sport en Cultuur zijn aanjagers voor een vitale Landsmeerse samenleving en dragen bij aan de economische ontwikkeling van de gemeente en de sociaal-maatschappelijke ontwikkeling van haar inwoners. Landsmeeders kunnen actief en/of passief participeren in de samenleving via sport, zij maken hierbij gebruik van voorzieningen en hebben een gezonde leefstijl.

Dit programma omvat de volgende onderdelen:

- I Volksgezondheid
- II Sport en Cultuur
- III Welzijn en Zorg
- IV Jeugd

Trends en ontwikkelingen

Trend is te streven naar een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners. Door verbindingen aan te brengen tussen sport en andere maatschappelijke beleidsvelden, als onderwijs, zorg, armoede, jeugd en ouderen worden inwoners gestimuleerd gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Met preventie worden (gezondheids)verschillen tussen inwoners, jong en oud, verkleind.

Er is sprake van vergrijzing van de samenleving, ook in Landsmeer. Mensen worden steeds ouder en blijven tot op hogere leeftijd zelfstandig wonen. Ook mensen met een beperking van lichamelijke, verstandelijke, psychische of psychosociale aard wonen langer zelfstandig. Ontwikkelingen die zich hierbij voordoen is de hogere drempels voor

toegang tot de Wet langdurige zorg, afbouw van bedden in de ouderenzorg en personeelstekort in de zorg . Dit alles zal resulteren in een toenemende druk op het beschikbare budget en meer bezwaar- en beroepszaken. We zien dat wonen, welzijn en zorg steeds meer in samenhang opgepakt wordt om te zorgen voor een passende, integrale aanpak voor de doelgroepen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidskaders zorg en ondersteuning 'Met elkaar en voor elkaar in Landsmeer' 2015.
- Nota Sport, Bewegen en Meedoen Gemeente Landsmeer 2011-2014.
- Nota Gezondheidsbeleid 2013-2016.
- Nota Mantelzorg 2013-2017.
- Nota preventieve jeugdzorg 2017-2020

In 2019 stellen we samen met partners, inwoners en andere betrokkenen een nieuw meerjarenplan sociaal domein op dat kaderstellend zal zijn voor de lopende bestuursperiode. Dit plan vervangt dan bovenstaande kaderstellende nota's.

Programmaonderdeel I: Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Landsmeer hebben een gezonde en actieve leefstijl.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We hebben een gedragen, lange termijn gezondheidsbeleid, gericht op een gezonde leefstijl van alle inwoners.
 - We sluiten 2 keer per jaar aan bij het huisartsenoverleg om afspraken te maken over preventieve inzet.
 - We geven uitvoering aan het Suïcide preventieplan 2019
 - We starten met het project "bruggen naar gezond gewicht" 2018-2021.

Programmaonderdeel II: Sport en Cultuur

Wat willen we bereiken?

1. Landsmeer heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk cultuuraanbod.
2. Landsmeeders maken optimaal gebruik van het sportaanbod.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Om de wensen en behoeften op cultuurgebied te verkennen stellen we een denktank in. Bij behoefte aan cultuurbeleid worden verenigingen en ondernemers betrokken bij het opstellen van een plan.
2. De samenwerking met de Sportadviesraad wordt voort gezet .

Programmaonderdeel III: Welzijn en Zorg

Wat willen we bereiken?

1. Inwoners van Landsmeer die zorg of ondersteuning nodig hebben maken zoveel mogelijk gebruik van de eigen sociale omgeving, inclusief het georganiseerd vrijwilligerswerk en algemene voorzieningen, voordat een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen. De behoefte aan inzet van (zware) professionals neemt af.
2. Mantelzorgers zijn toegerust op hun taak en kunnen deze (langer) volhouden en combineren met werk en deelname aan de samenleving.
3. Er zijn voldoende vrijwilligers voor verenigingen en instellingen.
4. Inwoners van Landsmeer weten waar ze informatie kunnen krijgen over zelfstandig blijven wonen met zorg en ondersteuning, inclusief woningaanpassingen, aanbod van algemene voorzieningen en mantelzorgondersteuning, waaronder respijtzorg.
5. Er is een integrale aanpak van eenzaamheidsproblematiek voor alle leeftijdsgroepen.

6. Adequate ondersteuning voor de mensen die het nodig hebben, onder wie mensen met verward gedrag.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Voortzetting van het Maatjesproject en het project Samenkracht, uitgevoerd door de Regionale Stichting WonenPlus.
 - Het aanbieden van een gratis lidmaatschap van WonenPlus aan inwoners van 75 jaar en ouder wordt voortgezet in 2019.
 - We zetten in op het gebruik van de algemene (WMO) voorzieningen (bv scootmobielpool) in plaats van individuele die duurder zijn.
2. Organiseren van de dag van de mantelzorg.
 - Uitreiken van het mantelzorgcompliment.
 - Mantelzorgondersteuning wordt aangeboden en georganiseerd door de gemeente.
3. Op 'de dag van de vrijwilliger' worden voorgedragen vrijwilligers in het zonnetje gezet.
 - Er wordt samengewerkt met lokale partijen om een gezamenlijke invulling te geven aan het vrijwilligerswerk. (invulling van vacatures, afstemmen dienstverlening s aanbod).
4. We vervolgen de publiekscampagne over de vernieuwde dienstverlening in het nieuwe pand van het Middelpunt.
5. Het opstellen van een integrale aanpak van eenzaamheidsproblematiek voor alle leeftijdsgroepen in het nieuwe meerjarenplan sociaal domein.
6. Implementatie van de nieuwe regionale inkoop met meer resultaatmeting en -sturing voor maatschappelijke ondersteuning, onderdelen begeleiding, huishoudelijke hulp, dagbesteding en kortdurend verblijf.
 - De bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuning vergroten via het Kompas, via de website en via het Middelpunt.
 - Uitvoering geven aan de regionale aanpak voor mensen met verward gedrag. Onderdeel daarvan is adequate begeleiding en zorg voor sociaal kwetsbaren, overlastgevend en zorgmijders.

Programmaonderdeel IV: Jeugd

Wat willen we bereiken?

1. Kinderen en hun ouders die zorg of ondersteuning nodig hebben maken zoveel mogelijk gebruik van de eigen sociale omgeving en algemene (preventieve) voorzieningen, voordat een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen. De behoefte aan inzet van de zware vorm van specialistische jeugdhulp neemt af.
2. Inwoners van Landsmeer weten waar ze informatie kunnen krijgen over Opgroeien en Opvoeden.
3. Een optimale samenwerking tussen de jeugdhulp- en veiligheidsketen.

Wat gaan we daar voor doen?

1. We zetten verder in op preventie en werken met een integrale gezinsbenadering (één gezin, één plan, één regisseur).
 - Pilot praktijkondersteuner Jeugd GGZ (POH) voortzetten met focus op meer samenwerking met kernteam en meer communicatie richting ouders.
 - Verdere uitvoering geven aan het preventieve jeugdbeleid.
 - We onderzoeken op welke wijze het jeugd- en jongerenwerk ingezet kan worden als preventieve maatregel.
 - We focussen op het inzetten van zo licht als mogelijke trajecten voor gespecialiseerde jeugdhulp, o.a. door verwijzers meer kostenbewust te maken, om de kostenstijgingen te beperken.
 - Regionaal worden nieuwe prijsafspraken gemaakt voor de gespecialiseerde jeugdhulp, die meer overeen komen met de daadwerkelijke kosten van de aanbieders.
 - We onderzoeken de haalbaarheid en wenselijkheid van een scheidingsloket.
2. We vervolgen de publiekscampagne over de vernieuwde dienstverlening in het nieuwe pand van het Middelpunt.
3. In een vroegtijdig stadium bespreken we signalen van problematische jeugd in het Jeugd Netwerk Overleg (JNO) en realiseren een integrale vervolgaanpak.
 - In kaart brengen hoe zorg en veiligheid op elkaar is afgestemd zowel intern als extern met onze partners.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2017	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Aantal geregistreerde mantelzorgers	Jaarverslag aanbieder	n.v.t.	96	96	98	100
Percentage cliënten die (zeer) tevreden zijn over kwaliteit van geboden Wmo ondersteuning	Cliënt ervarings onderzoek Wmo	71%	83%	84%	85%	85%
Percentage cliënten die tevreden zijn over het resultaat van de geboden Jeugdhulp	Cliënt ervarings onderzoek Jeugd	n.v.t.	79%	79%	80%	82%
Percentage Wmo cliënten die bekend zijn met de mogelijkheid voor onafhankelijke cliëntondersteuning	Cliënt ervarings onderzoek Wmo	26%	30%	40%	50%	60%
Aantal mantelzorgcomplimenten	Jaarverslag aanbieder	43	45	46	48	50

Financieel overzicht

Welzijn en volksgezondheid	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-5.984.081	-5.984.081	-5.984.081	-5.984.081
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-5.313	-17.386	-29.140
-salaris		-9.976	-20.036	120.999
-peuterspeelzalen voor- en vroegschoolse educatie		-13.000	-13.000	-13.000
-jeugdgezorg/uniform / bydrage GGD		-8.893	-17.991	-27.298
-afloop pilot Wonen plus 75+		27.500	27.500	27.500
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		18.942	25.424	26.933
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-5.984.081	-5.974.820	-5.999.569	-5.878.087
BATEN	369.001	369.001	369.001	369.001
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		5.761	11.646	17.656
Totaal baten	369.001	374.762	380.647	386.657
Saldo van baten en lasten	-5.615.080	-5.600.058	-5.618.922	-5.491.430

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Totaal incidentele lasten	0	0	0	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Portefeuillehouders : R. Quakernaat

A.L.E.C. van der Stoel

(Handhavingsonderdelen)

Missie

Wij streven naar het behoud en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van zowel onze bebouwde kom als ons landschappelijk gebied, het bieden van woongelegenheden aan alle doelgroepen, het creëren van een evenwichtig opgebouwde samenleving en een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving. Wonen, sociale samenhang, kleinschaligheid, ruimte en groen, kleinschalig werken en extensief recreëren zijn kernbegrippen en het behoud van cultuurhistorische waarden is belangrijk. De hoge plaats op de lijst van meest woonaantrekkelijke gemeenten behouden.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:

- I. Ruimtelijke ordening
- II. Wonen
- III. Bouwen
- IV. Grondzaken
- V. Beheer gebouwen
- VI. Monumentenzorg
- VII. Uitvoeringsprogramma Omgevingswet

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. Er is schaarste aan woningen.
2. De verantwoordelijkheid van de overheid met betrekking tot nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen verschuift, vooruitlopend op de nieuwe omgevingswet worden meer verantwoordelijkheden neergelegd bij ontwikkelaars en buurtbewoners.
3. Schaalvergroting in de agrarische sector.
4. Verschuiving in lokale bedrijfssector van productie naar dienstverlening.
5. Door de economische ontwikkelingen en de schaarste aan woonruimte in Amsterdam ontstaat een overloop richting omliggende gemeentes.

Ontwikkelingen

1. De omgevingswet is uitgesteld en treedt naar verwachting in 2021 in werking.
2. De verwachting is dat de druk op de woningmarkt sterk blijft toenemen in de komende jaren.

Kaderstellende beleidsnota's

- Diverse bestemmingsplannen voor gehele grondgebied.
- Woonvisie 2016.
- Verordening Starterleningen 2017.
- Welstandsnota 2012.
- Wabobeleidsplan 2017.
- Bouwverordening 2012.
- Beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen 2012-2021.
- Archeologie beleid 2010.
- Erfgoedverordening 2012.
- Verordening op de monumentencommissie 2007.

Programmaonderdeel I: Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

1. Actueel ruimtelijk beleid in bestemmingsplannen.
2. Het hebben van een visie die houvast biedt bij de ontwikkeling en het faciliteren van plannen binnen de gemeente.

Wat gaan we daar voor doen?

1. Op dit moment zijn de bestemmingsplannen actueel.
2. Een omgevingsvisie wordt opgesteld.

Programmaonderdeel II: Wonen

Wat willen we bereiken?

1. Een woningaanbod houden en creëren in huur en koop dat zoveel mogelijk aansluit op de vraag conform de vastgestelde Woonvisie 2016.
2. Een zoveel mogelijk open en transparante woonruimteverdeling van sociale huurwoningen en sociale koop.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Het doen uitvoeren van de prestatieafspraken door de woningbouwcorporaties.
- 1b. Het uitvoeren van het vastgestelde uitvoeringsprogramma behorende bij de Woonvisie 2016.
- 1c. Onderzoeken op welke locaties binnen bestaand stedelijk gebied woningbouw voor de doelgroepen van beleid mogelijk is.
2. De gemeente publiceert jaarlijks de cijfers over de woonruimteverdeling en houdt de burgers op de hoogte van alle nieuwe ontwikkelingen op het gebied van woonruimteverdeling.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Eengezinswoningen			8	30	20	25
Appartementen			32	0	10	
Totaal in gebruik genomen woningen	nvt	nvt	40	30	30	25

Programmaonderdeel III: Bouwen

Wat willen we bereiken?

1. Het hebben van veilige, bouwkundig en ruimtelijk kwalitatief goede gebouwen.
2. Het geheel digitaal behandelen en afhandelen van aanvragen voor een omgevingsvergunning.
3. Het faciliteren van initiatieven in de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Uitvoeren van de taken vergunningverlening en handhaving zoals beschreven in het Wabobeleidsplan, waarbij een integrale benadering met de andere gemeentelijke taken wordt gevolgd.
 - 1b. Intern bereiden we handhavingstaken integraal voor. We blijven inzetten op het betrekken van externe partners vooraf en achteraf.
 - 1c. Actueel houden van de welstandsnota en bouwverordening.
 - 1d. Voorbereiden implementatie Omgevingswet.
2. Het proces van de vergunningverlening volledig digitaliseren daar waar mogelijk.
 3. Het volgen van het proces voor behandelen van principe verzoeken in het gebied van bestemmingsplan Het Lint, conform de beschrijving van de onbekende toekomst in het bestemmingsplan.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Digitalisering	nvt	nvt	100%			
Aangevraagde omgevingsvergunningen	Uitvoeringsnota	nvt	95	95	95	95
Toegekende omgevingsvergunningen *	Uitvoeringsnota	nvt	95	95	95	95
* Dit is een gemiddelde per jaar.						

Programmaonderdeel IV: Grondzaken

Wat willen we bereiken?

1. De groene uitstraling van de gemeente behouden en de behoeften van de samenleving ondersteunen door middel van strategische inzet van gemeentelijk eigendom op gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en groenbeheer.

Wat gaan we daar voor doen?

1. De initiatieven en behoeften in de samenleving (zo mogelijk) faciliteren.
2. In samenspraak met de burgers en woningcorporaties gebiedsgerichte projectmatige aanpak van grondgebruik tot stand brengen.
3. Landbouwgronden verpachten aan ondernemers, die tot een duurzaam beheer van het veenweidegebied in staat zijn.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Het veilig stellen van het eigendom van gemeentelijke gronden	nvt	nvt	100%	1	1	1

Programmaonderdeel V: Beheer gebouwen

Wat willen we bereiken?

1. Op de bestemming afgestemde duurzaam bruikbare gemeentelijke gebouwen, die voor de gemeentelijke taakuitoefening essentieel zijn.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Wanneer het huidige gebruik eindigt, wordt overwogen of verkoop van niet-essentiële gebouwen tegen marktwaarde opportuun is.
- 1b. Beheer op basis van een vierjaarlijks geactualiseerd onderhoudsplan.
- 1c. Gemeentelijke gebouwen verduurzamen naar energielabel C in 2023.

Programmaonderdeel VI: Monumentenzorg

Wat willen we bereiken?

1. Behoud van het cultureel erfgoed.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Het huidige monumentenbeleid, dat is gebaseerd op het creëren van draagvlak en de vrijwillige medewerking bij de eigenaar/bewoner van (potentiële) gemeentelijke monumenten door tussenkomst van de monumentencommissie, wordt heroverwogen.
- 1b. Er worden waar nodig beschrijvingen van waardevolle panden gemaakt.
- 1c. In overleg met eigenaren wordt gepoogd hen er toe te bewegen het cultureel erfgoed te behouden.

Programmaonderdeel VII: Uitvoeringsprogramma Omgevingswet

De gemeente Landsmeer bereidt zich voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021. We willen tijdig klaar zijn voor de invoering van deze wet, die beoogt meer ruimte te bieden voor initiatieven in de fysieke leefomgeving door minder en overzichtelijke regelgeving, lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt.

Er is in 2018 zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau, gewerkt aan de bewustwording van de veranderingen, die de wet meebrengt. In het najaar van 2018 werd de ambitie van de gemeenteraad met de mogelijkheden, die de wet biedt, door de raad vastgesteld. Deze ambitie bepaalt voor een groot deel de inzet bij het opstellen van de omgevingsvisie. In het eerste kwartaal van 2019 wordt een proces voor het opstellen van de omgevingsvisie vastgesteld, op basis van de ambitie. Dan worden ook de kosten en personele inzet geraamd. Binnen de begroting zijn uren ter hoogte van 1 formatieplaats beschikbaar. Diverse medewerkers zijn bij het project betrokken.

Het is een traject waar meer aspecten aan kleven, zoals digitalisering, en dat gaandeweg meer duidelijk wordt en waarvoor de benodigde inzet voortschrijdend wordt vastgesteld. De personele inzet, die gevraagd wordt als de wet in werking treedt, is op dit moment nog niet te bepalen. Er verandert veel aan de werkzaamheden, medewerkers zullen daarin mee ontwikkelen en wellicht is daarnaast andere of meer expertise nodig. We zullen daarover in een later stadium meer duidelijkheid krijgen.

In 2019 start het college het project ter vervanging van de riolering en inrichting van de openbare ruimte in de wijk Nieuwe Gouw (Havezathe). We maken van het project een pilot voor een werkwijze, die aansluit bij de bedoeling van de Omgevingswet. Het project wordt integraal opgepakt, wat betekent dat de inrichting van de openbare ruimte in de volle breedte wordt bekeken op verbetermogelijkheden. Inwoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en externe stakeholders betrekken we vroegtijdig bij het proces. We willen de participatie hier vorm geven als co-creatie. Uit de ervaringen met deze vorm van integraal werken en participatie trekken we lering voor volgende projecten. Het is het eerste grote project op basis van de uitgangspunten van de Omgevingswet. Om van te leren, door iedereen.

1. Bestemmingsreserve:
Onderstaande bestemmingsreserve is opgenomen in de Programmabegroting 2019:
Bestemmingsreserve uitvoeringsprogramma Omgevingswet € 300.000

Financieel overzicht

Ruimtelijke ordening+volkshuisvesting	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-2.510.484	-2.510.484	-2.510.484	-2.510.484
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-21.695	-22.389	-24.483
-salarissen		8.723	-977	67.049
-bouwproductie grexen		1.341.015	1.341.015	1.341.015
-uitgaven bestemmingsplannen		45.000	45.000	95.000
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		1.354	0	0
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-2.510.484	-1.136.087	-1.147.835	-1.031.902
BATEN	1.786.147	1.786.147	1.786.147	1.786.147
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		3.577	7.227	10.964
-bouwleges Breekoever		-75.000	-75.000	-75.000
-bouwproductie grexen		-1.381.466	-1.381.466	-1.381.466
Totaal baten	1.786.147	333.258	336.908	340.645
Saldo van baten en lasten	-724.337	-802.829	-810.927	-691.257

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-bestemmingsplannen structuurvisie resp land.gebied	-95.000	-50.000	-50.000	0
Totaal incidentele lasten	-95.000	-50.000	-50.000	0
<u>Incidentele baten</u>				
-bouwleges Breekoever/Sportlaan	75.000	0	0	0
-opbrengst bouwproject Breekoever/Sportlaan	40.451	0	0	0
Totaal incidentele baten	40.451	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	-54.549	-50.000	-50.000	0

Programma Economische Zaken, Recreatie en Toerisme

Portefeuillehouder(s): R. Quakernaat

Missie

Wij streven naar een versterking van de economische structuur van Landsmeer. Landsmeer wil economisch krachtig en toeristisch aantrekkelijk zijn en streeft samen met ondernemers naar het verder uitbouwen en versterken van de economie.

Dit programma bevat de volgende onderdelen:

- I. Economische Zaken
- II. Recreatie en Toerisme

Trends en ontwikkelingen

Trends

1. Verschuiving in lokale bedrijfssector van productie naar dienstverlening.
2. Toename zelfstandigen zonder personeel.
3. Groei toerisme, zowel binnenlandse als buitenlandse bezoekers.
4. Krapte op de arbeidsmarkt neemt toe.

Ontwikkelingen

1. Economische groei.
2. Uitbreiding bed & breakfast's.
3. Toenemende vraag naar hotelcapaciteit rond Amsterdam.

Kaderstellende beleidsnota's

- Toekomstvisie 2025
- De MRA actieagenda
- Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland

Programmaonderdeel I: Economische Zaken

Wat willen we bereiken?

1. Werkgelegenheid behouden en creëren in Landsmeer en omgeving.
2. Nieuwe economische kansen en mogelijkheden benutten.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Faciliterende rol naar bestaande en nieuwe ondernemers (starters).
- 1b. Contact en afstemming met (ondernemers)netwerken om kansen en ontwikkelingen te benutten en ondersteunen.
- 2a. Samenwerking tussen gemeenten en bedrijfsleven binnen deelregio Zaanstreek-Waterland.
- 2b. Versterken positie deelregio Zaanstreek-Waterland binnen de MRA.

Programmaonderdeel II: Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken?

1. Versterken van de recreatief toeristische sector.
2. Meer bezoekers aantrekken die langer verblijven en meer besteden in Landsmeer.

Wat gaan we daar voor doen?

- 1a. Samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme binnen de MRA en deelregio (deelregio Zaanstreek-Waterland).
- 1b. Uitbouwen platform recreatie en toerisme met als doel het verbinden, verbeteren en vermarkten van het toeristisch-recreatief aanbod.
- 1c. Organisatie bijeenkomsten toerisme in samenwerking met het platform toerisme Landsmeer.
- 1d. Faciliteren van toeristische producten of diensten, die van toegevoegde waarde zijn voor het toeristisch aanbod van Landsmeer.
- 1e. Verdere begeleiding ontwikkeling terras aan de Breek.
- 2a. Inzetten professionele marketing en promotie om bekendheid Landsmeer te vergroten.
- 2b. Vervolg proces hotel ontwikkeling aan A10.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Omschrijving (E/P)	Bron	Nulmeting 2016	Streefwaarden			
			2019	2020	2021	2022
Bijeenkomsten met ondernemers	gemeente	1	2	2	2	2
Publicatie in regionale uitingen	gemeente	4	4	4	4	4
Collegebericht met ontwikkelingen	gemeente	2	3	3	3	3

Financieel overzicht

Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
LASTEN	-164.208	-164.208	-164.208	-164.208
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		-1.445	-2.925	-4.438
-salaris		-728	-1.478	5.052
<u>Kapitaallasten:</u>				
-vrijval kapitaallasten investeringen		0	0	0
-kapitaallasten meerjareninvesteringsplan		0	0	0
Totaal lasten	-164.208	-166.381	-168.611	-163.594
BATEN	42.370	42.370	42.370	42.370
<u>Mutaties:</u>				
-inflatiecorrectie en overige		650	1.315	1.989
Totaal baten	42.370	43.020	43.685	44.359
Saldo van baten en lasten	-121.837	-123.361	-124.926	-119.235

Waarvan incidenteel:	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
<u>Incidentele lasten</u>				
-nvt	0	0	0	0
<u>Incidentele baten</u>				
-nvt	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In dit programma wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente.

De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit een tweetal soorten inkomsten:

- algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- eigen inkomsten van de gemeente.

De eigen inkomsten van de gemeente laten zich onderverdelen in:

- specifieke inkomsten;
- taak/productgerelateerde inkomsten zoals leges voor vergunningen of reisdocumenten en reiningsrecht;
- overige eigen middelen zoals de onroerende zaakbelasting en toeristenbelasting.

In onderstaand overzicht staan de algemene inkomsten (niet taak- of productgerelateerd) van de gemeente centraal.

De specifieke inkomsten van de gemeente zijn opgenomen in overige programma's.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten				
aansl.ozb gebruikers niet won	11.576-	11.692-	11.692-	11.692-
aanslag ozb eigenaren woningen	98.717-	99.704-	99.704-	99.704-
betalingsverkeer	3.001-	3.000-	3.000-	3.000-
landinrichtingsrente	2.717-	2.779-	2.843-	2.908-
waterschapslasten	613-	627-	641-	656-
rente opgenomen kasgeld lening	2.310-	2.310-	2.310-	2.310-
rente lange leningen	20.658-	41.027-	36.171-	39.171-
sal team rz binnen	38.953-	39.340-	39.730-	36.286-
sal team M & O	14.767-	14.920-	15.070-	13.458-
stelpost exploitatie	24.582-	24.582-	24.582-	24.582-
Totaal Lasten	217.894-	239.981-	235.743-	233.767-
Baten				
aansl.ozb gebruikers niet won	239.593	245.104	250.741	256.508
aanslag ozb eigenaren niet-won	283.854	290.383	297.062	303.894
aanslag ozb eigenaren woningen	1.744.369	1.784.489	1.825.532	1.867.519
aanslag precariobelasting	19.826	20.282	20.748	21.225
aanslag roer ruimte belast eig	3.102	3.173	3.246	3.321
aanslag toeristenbelasting	15.204	15.554	15.912	16.278
dividenduitkering BNG (913)	31.055	31.055	31.055	31.055
dividenduitkering EZW (913)	7.762	7.762	7.762	7.762
huur gemeentegrond	1.156	1.183	1.210	1.238
integratie-uitkering Wmo	701.230	708.242	715.325	722.478
opbr aanmaningen+dwangbevelen	4.200	4.200	4.200	4.200
opbrengst van grondverkopen	15.000	15.000	15.000	15.000
pachten	13.544	13.544	13.544	13.544
rente hypoth ambtenaren(914)	9.864	9.864	9.864	9.864
rente verstr geldleningen(914)	3.325	3.325	3.325	3.325
uitkering 3D jeugd	1.667.623	1.682.728	1.707.547	1.722.951
uitkering 3D reïntegratie	87.197	93.591	95.914	101.765
uitkering 3D wmo nieuw	1.173.931	1.184.533	1.195.240	1.206.051
uitkering 3D wsw	181.545	174.903	173.700	162.179
uitkering gemeentefonds	9.102.998	9.553.281	9.926.213	10.298.501
doorber kap last expl	23.707	23.457	22.281	21.104
doorber kap last nwe inv	2.323	5.451	10.161	14.871
uitkering armoedebeleid kinderen	28.497	28.497	28.497	28.497
Totaal Baten	15.360.905	15.899.602	16.374.079	16.833.131
Saldo baten en lasten	15.143.011	15.659.621	16.138.336	16.599.364

Overzicht totaal saldo baten en lasten

Recapitulatiestaat / LASTEN	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
00 Bedrijfsvoering	-4.176.172	-4.209.954	-4.298.548	-4.089.936
01 Algemeen bestuur	-1.766.285	-1.716.990	-1.721.355	-1.656.981
02 Integrale veiligheid	-1.199.635	-1.221.254	-1.243.063	-1.206.888
03 Infrastructuur	-1.783.628	-1.569.326	-1.611.682	-1.690.985
04 Milieu	-2.321.544	-2.306.476	-2.304.834	-2.381.812
05 Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	-164.208	-166.381	-168.611	-163.594
06 Groene ruimte	-446.860	-466.901	-478.443	-490.526
07 Werk en inkomen	-2.947.369	-2.992.043	-3.037.460	-3.069.512
08 Onderwijs	-680.879	-711.083	-716.778	-763.144
09 Welzijn en volksgezondheid	-5.984.081	-5.974.820	-5.999.569	-5.878.087
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-2.510.484	-1.136.087	-1.147.835	-1.031.902
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-217.894	-239.981	-235.743	-233.767
Totaal lasten	-24.199.038	-22.711.296	-22.963.922	-22.657.133

Recapitulatiestaat / BATEN	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
00 Bedrijfsvoering	57.417	58.445	59.495	60.564
01 Algemeen bestuur	167.295	171.142	175.078	179.105
02 Integrale veiligheid	88.779	90.821	92.910	95.047
03 Infrastructuur	147.588	150.971	154.432	157.973
04 Milieu	2.587.498	2.652.927	2.721.190	2.842.857
05 Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	42.370	43.020	43.685	44.359
06 Groene ruimte	1.697	1.736	1.776	1.817
07 Werk en inkomen	1.800.807	1.819.424	1.838.242	1.849.870
08 Onderwijs	69.984	70.351	70.725	71.108
09 Welzijn en volksgezondheid	369.001	374.762	380.647	386.657
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.786.147	333.258	336.908	340.645
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	15.360.905	15.899.602	16.374.079	16.833.131
Totaal baten	22.479.488	21.666.459	22.249.167	22.863.133

Overzicht geraamd resultaat

Recapitulatiestaat / SALDO	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
00 Bedrijfsvoering	-4.118.755	-4.151.509	-4.239.054	-4.029.372
01 Algemeen bestuur	-1.598.989	-1.545.848	-1.546.277	-1.477.875
02 Integrale veiligheid	-1.110.856	-1.130.433	-1.150.153	-1.111.841
03 Infrastructuur	-1.636.040	-1.418.355	-1.457.250	-1.533.012
04 Milieu	265.955	346.451	416.356	461.045
05 Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	-121.837	-123.361	-124.926	-119.235
06 Groene ruimte	-445.163	-465.165	-476.667	-488.709
07 Werk en inkomen	-1.146.562	-1.172.619	-1.199.218	-1.219.641
08 Onderwijs	-610.895	-640.732	-646.053	-692.036
09 Welzijn en volksgezondheid	-5.615.080	-5.600.058	-5.618.922	-5.491.430
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-724.337	-802.829	-810.927	-691.257
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	15.143.011	15.659.621	16.138.336	16.599.364
Totaal saldo van baten en lasten	-1.719.550	-1.044.837	-714.754	206.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
<u>Toevoegingen</u>				
Nvt	0	0	0	0
<u>Onttrekkingen:</u>				
Reserve wegen	344.896	0	0	0
Reserve sociaal domein	109.486	58.370	23.565	0
Reserve Org. ontwikkeling	6.460	6.460	0	0
Reserve DVP 2020	21.918	21.917	0	0
Reserve bestemmingsplannen	95.000	50.000	50.000	0
Mobiliteit	46.000	46.000	6.000	0
Duurzaamheid	150.000	85.000	25.000	0
Omgevingswet	75.000	75.000	75.000	75.000
IPB	75.000	75.000	75.000	75.000
Algemene reserve	741.490	741.490	741.490	0
Totaal inzet reserves	1.665.250	1.159.237	996.055	150.000
Resultaat begroting	-54.300	114.400	281.300	356.000

Overzicht van incidentele baten en lasten

Prg.	Overzicht incidentele baten en lasten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	Lasten				
0	-organisatie ontwikkeling	-6.460	-6.459	0	0
0	-dienstverleningsplan 2020	-21.918	-21.917	0	0
0	-budget facilitaire zaken	-25.000	0	0	0
1	-detachering secretaris	-33.354	-33.773	-34.033	-34.372
1	-uitvoeringskosten Inter Bestuurlijk Programma (stelpost)	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
1	-storting voorziening wethouderspensioenen	-39.368	-39.435	-27.561	-18.828
1	-storting voorziening wachtgelden wethouders	-46.530	-27.142	0	0
1	-regionale omnibusenquête (om de 2 jaar)	-7.000	0	-7.000	0
1	-verkiezingen	-44.500	0	-19.000	-23.000
2	-extra formatie handhaver voor 3 jaar	-55.000	-55.550	-56.106	0
3	-achterst. onderh.wegen (dekking best.reserve wegen)	-344.896	0	0	0
3	-uitvoeringsprogramma mobiliteit	-46.000	-46.000	-6.000	0
4	-uitvoeringsprogramma omgevingswet (stelpost)	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
4	-uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-150.000	-85.000	-25.000	0
11	-bestemmingsplannen structuurvisie resp land.gebied	-95.000	-50.000	-50.000	0
Div.	-personeelsplan, flexibele schil voor drie jaar	-741.490	-741.490	-741.490	0
	Totale lasten	-1.806.515	-1.256.766	-1.116.190	-226.200
	Baten				
11	-bouwleges Breekoever/Sportlaan	75.000	0	0	0
11	-opbrengst bouwproject Breekoever/Sportlaan	40.451	0	0	0
13	-bestemmingsreserve Organisatie ontwikkeling	6.460	6.459	0	0
13	-bestemmingsreserve Dienstverleningsplan 2020	21.918	21.917	0	0
13	-bestemmingsreserve Inter Bestuurlijk Programma	75.000	75.000	75.000	75.000
13	-bestemmingsreserve Wegen	344.896	0	0	0
13	-bestemmingsreserve Mobiliteit	46.000	46.000	6.000	0
13	-bestemmingsreserve Omgevingswet	75.000	75.000	75.000	75.000
13	-bestemmingsreserve Duurzaamheid	150.000	85.000	25.000	0
13	-bestemmingsreserve Bestemmingsplannen	95.000	50.000	50.000	0
13	-algemene reserve onttrekking personeelsplan	741.490	741.490	741.490	0
	Totale baten	1.671.215	1.100.866	972.490	150.000
	Saldo incidenteel resultaat (baten minus lasten)	-135.300	-155.900	-143.700	-76.200

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als waarvan de besteding ongebonden is. De belangrijkste heffingen van de gemeente zijn onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De lokale heffingen, die gerekend worden tot de algemene dekkingsmiddelen (ungebonden heffingen), zijn de hondenbelasting en de onroerende zaakbelastingen (OZB). De hondenbelasting is overigens met ingang van 1 januari 2017 vervallen in Landsmeer. Daarnaast zijn er heffingen die niet tot de algemene dekkingsmiddelen horen (gebonden heffingen). De belangrijkste daarvan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Uitgangspunten tarievenbeleid

Het streven is tot 100% kostendekkendheid voor alle heffingen en leges te komen, met uitzondering van de lijkbezorgingsrechten en de marktgelden.

Macronorm OZB

In de meicirculaire 2018 staat over de macronorm het volgende vermeld.

Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de totale landelijke OZB-opbrengst in 2018 met € 95,3 miljoen, een stijging van 2,36%. De macronorm voor 2018 is 3,20%. Dat betekent dat de stijging in 2018 binnen de macronorm blijft.

De macronorm voor 2019 is 4,0%. Dit percentage is opgebouwd uit 1,6% reële trendmatige groei van het BBP en 2,4% prijsontwikkeling Nationale Bestedingen (op basis van het Centraal Economisch Plan 2018).

Percentage kostendekkendheid heffingen	2017	2018	2019
Afvalstoffenheffing	100,00%	100,00%	100,00%
Rioolheffing	100,00%	100,00%	100,00%
Marktgelden	72,51%	72,60%	61,03%

Lokale heffingen

OZB

Als peildatum voor de OZB-aanslagen gelden de WOZ-waarden per 1 januari 2018.

In deze WOZ-waarden is rekening gehouden met de waardeontwikkeling over het tijdvak 1 januari 2017 tot 31 december 2017. Voor de bepaling van de tarieven is niet alleen de stijging van de opbrengst maar ook de waardeontwikkeling van het onroerend goed tussen de twee waardepeildata, gecorrigeerd voor areaalontwikkeling, van belang. De correctie voor areaalontwikkeling houdt in dat mutaties in het areaal als gevolg van sloop en nieuwbouw buiten beschouwing blijven.

Uiterlijk per 15 oktober 2018 zullen de effecten bekend zijn van de hertaxatie van de onroerende zaken over het tijdvak 2017. Vanaf dat moment is het pas mogelijk de OZB-tarieven voor 2019 te berekenen.

Voor baten uit de OZB-heffing is een bedrag geraamd van € 2.267.816.

Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing hanteert de gemeente het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Om hieraan te voldoen zijn de tarieven voor 2019 gelijk gebleven aan die van 2018.

Aan baten afvalstoffenheffing is voor 2019 een bedrag geraamd van € 1.342.448.

Afvalstoffenheffing per soort huishouden	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Eenpersoonshuishouden	216,95	216,95	216,95
Tweepersoonshuishouden	253,40	253,40	253,40
Drie- of meerpersoonshuishouden	289,25	289,25	289,25

Rioolheffing

Voor de rioolheffing hanteert de gemeente het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Het tarief voor 2019 is met € 10,59 gestegen ten opzichte van 2018. Dit is conform het op 21 december 2017 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2023.

Rioolheffing per aansluiting	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Rioolheffing	218,20	215,00	225,59

Het totaal aan baten rioolrecht voor 2019 is geraamd op € 1.120.926.

Overige heffingen (en bijdragen)

Marktgelden

De marktgelden zijn voor 2019 verhoogd met 2,3%. Vanaf 2012 wordt, op verzoek van de marktcommissie, een promotiebijdrage voor de markt gevraagd van € 10 per marktkoopman per maand. Deze bijdrage is ongewijzigd gebleven.

Marktgelden per standplaats	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Per dag	8,45	8,55	8,75
Per maand	27,65	28,05	28,70
Per kwartaal	76,50	77,55	79,35
Promotiebijdrage per maand	10,00	10,00	10,00

Het totaal aan baten van de marktgelden inclusief promotiebijdragen wordt voor 2019 geraamd op € 9.027. De promotiebijdragen worden doorbetaald aan de marktcommissie. Het percentage kostendekkendheid bedraagt 61,03%.

Precariobelasting

De tarieven voor de precariobelasting zijn voor 2019 met 2,3% verhoogd.

Precariobelasting	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
<u>Gemeentegrond per m1/m2</u>			
Per dag	0,72	0,74	0,76
Per week	2,02	2,07	2,12
Per maand	4,52	4,63	4,74
Per jaar	39,87	40,83	41,77
<u>Openbaar gemeentewater per aantal m1/m2</u>			
Per dag	1,14	1,17	1,20
Per week	1,45	1,48	1,51
Per maand	2,23	2,28	2,33
Per jaar	3,29	3,37	3,45
<u>Kabels en leidingen per strekkende meter</u>			
Per jaar	10,74	10,74	10,74

Leges burgerzaken

De tarieven van burgerzaken worden, voor zover deze tarieven niet door het rijk zijn bepaald, verhoogd met 2,3%. Leges voor vergunningen in verband met commerciële activiteiten worden berekend op basis van kostendekkendheid. Aan leges burgerzaken is voor 2019 een bedrag geraamd van € 166.602.

Leges bouwzaken

Bouwleges zijn dekkend voor de kosten die, op grond van jurisprudentie, mogen worden toegerekend aan de behandeling van aanvragen. De opbrengst is uiteraard sterk afhankelijk van de daadwerkelijk ingediende aanvragen.

Specificatie bouwleges	2019
Reguliere bouwvergunningen	125.000
Breekoever/Sportlaan	75.000
Bouwleges inbreidingslocaties	30.000
Totaal	230.000

Kwijtscheldingen

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. Dit is het geval als aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de invorderingswet is voldaan. Het bedrag aan kwijtschelding voor 2019 is geraamd op € 32.295.

Onderbouwing afvalstoffenheffing

De lasten die op het taakveld 7.3 Afval worden gepresenteerd hebben volledig betrekking op de inzameling, afvoer en verwerking van afval. De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Van een aantal kostencomponenten die bij de berekening voor het tarief van de afvalstoffenheffing gebruikt worden wordt de compensabele BTW meegenomen.

Lasten per taakveld	2019
7.3 Afval	963.900
7.3 Storting in voorziening	-
0.4 Overheadkosten 19,25%	185.551
Compensabele BTW	190.771
Totaal lasten	1.340.222
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.342.448
Dekkingspercentage	100%

Onderbouwing rioolheffing

De lasten die op het taakveld 7.2 worden gepresenteerd hebben volledig betrekking op riolering. De lasten die op taakveld 2.1 Verkeer en vervoer onder het kopje straatreiniging worden gepresenteerd worden voor 50% meegenomen bij de onderbouwing van de rioolheffing.

De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Lasten per taakveld	2019
2.1 Verkeer en vervoer	73.697
7.2 Riolering	749.518
7.3 Storting in voorziening	34.380
0.4 Overheadkosten 19,25%	158.469
Compensabele BTW	104.862
Totaal lasten	1.120.926
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.120.926
Dekkingspercentage	100%

Voor een aantal kostencomponenten die bij de berekening voor het tarief van de rioolheffing gebruikt worden wordt de compensabele BTW meegenomen.

Onderbouwing lijkbezorgingsrechten

De lasten die op taakveld 7.5 Begraafplaatsen staan vermeld hebben betrekking op de kosten van begraven. De lijkbezorgingsrechten is één van de heffingen waarvan de raad aangeeft dat hier het principe van 100% kostendekkendheid niet gehanteerd wordt.

De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Lasten per taakveld	2019
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	139.273
7.3 Storting in voorziening	964
0.4 Overheadkosten 19,25%	26.810
Totaal lasten	167.047
Opbrengst lijkbezorgings-rechten	115.956
Totaal opbrengsten	115.956
Dekkingspercentage	69%

Onderbouwing legestarieven legesverordening

Onder de naam leges worden rechten geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, rijbewijzen en uittreksel burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat tarieven van de leges maximaal kostendekkend mogen zijn.

De tarieven genoemd in de legesverordening en de bijbehorende tarieventabel hebben betrekking op heel veel verschillende en uiteenlopende zaken. Het is ondoenlijk om elk legestarief afzonderlijk te onderbouwen.

De in de legesverordening genoemde leges kunnen in 3 groepen worden onderscheiden.

1. Algemene dienstverlening.
2. Dienstverlening vallend onder de fysieke leef-/omgevingsvergunning.
3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.

Per groep zal een onderbouwing van de leges worden gegeven.

Leges algemene dienstverlening

De lasten die in de begroting worden gepresenteerd onder taakveld 0.2 Burgerzaken en 2.1 Verkeer en vervoer worden toegerekend aan de leges algemene dienstverlening. Hieronder vallen de lasten die betrekking hebben bijvoorbeeld het verstrekken van paspoorten, rijbewijzen, uittreksels en de lasten voor de ontheffingen van het inrijverbod.

De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Lasten per taakveld	2019
0.2 Burgerzaken	427.597
2.1 Verkeer en vervoer	133.931
0.4 Overheadkosten 19,25%	108.094
Totaal lasten	669.622
Opbrengst leges	256.216
Dekkingspercentage	38%

Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leef-/omgevingsvergunning

De lasten die in de begroting worden gepresenteerd onder taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening en 8.3 Wonen en bouwen worden voor 99% toegerekend aan de leges dienstverlening vallend onder de fysieke leef-/omgevingsvergunning en voor 1% onder de dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn. De dienstverlening heeft betrekking op de omgevingsvergunningen.

De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Lasten per taakveld	2019
8.1 Ruimtelijke ordening	90.069
8.3 Wonen en bouwen	531.056
0.4 Overheadkosten 19,25%	119.567
Totaal lasten	740.691
Opbrengst leges	276.051
Dekkingspercentage	37%

Leges vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

De lasten die in de begroting worden gepresenteerd onder taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening en 8.3 Wonen en bouwen worden voor 99% toegerekend aan de leges dienstverlening vallend onder de fysieke leef-/omgevingsvergunning en voor 1% onder de dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.

De dienstverlening heeft betrekking op vergunningen voor de drank- en horecawet, evenementen e.d.

De overheadkosten worden toegerekend door de totale lasten van de overhead te delen door de totale lasten (exclusief overhead) van de begroting. De uitkomst hiervan is het percentage aan overheadkosten dat aan de directe kosten wordt toegerekend.

Het opslagpercentage voor overheadkosten bedraagt 19,25%.

Lasten per taakveld	2019
8.1 Ruimtelijke ordening	910
8.3 Wonen en bouwen	5.364
0.4 Overheadkosten 19,25%	1.208
Totaal lasten	7.482
Opbrengst leges	2.788
Dekkingspercentage	37%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Landsmeer acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen, in verhouding tot de vermogenspositie van de organisatie. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van Gemeente Landsmeer in kaart te brengen is in samenwerking met de stafdiensten een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een workshop ondersteund door NARIS. In totaal zijn 32 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht vindt u de 10 risico's die de grootste bijdrage leveren aan de berekende benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
Niet (volledig) realiseren van de geraamde grondopbrengsten voor het Breekproject	50%	€ 600.000	44%
Lagere dan geraamde uitkering uit het gemeentefonds	50%	€ 200.000	11%
Onverwachte overschrijding van budget voor inhuur	50%	€ 100.000	6%
Bodemverontreiniging bij uitvoering projecten in de openbare ruimte waarmee geen rekening is gehouden	20%	€ 200.000	4%
Tegenvallende uitgaven bij investeringen in openbare ruimte	15%	€ 240.000	4%
Onvoorziene extra kosten in verband met begeleiding statushouders	50%	€ 70.000	3%
Stijging aantal uitkeringsgerechtigden WWB	50%	€ 50.000	3%
Vertraagde uitvoering van projecten die zijn opgenomen in het investeringsprogramma/beheerprogramma	40%	€ 50.000	2%
Gemeentelijke bijdrage bij een bodemsanering waarvan de vervuiler niet bekend is.	10%	€ 200.000	2%
Hogere dan geraamde kosten voor realisatie van maatregelen uit het dienstverleningsplan	25%	€ 74.000	2%

Totaal grote risico's: € 1.784.000

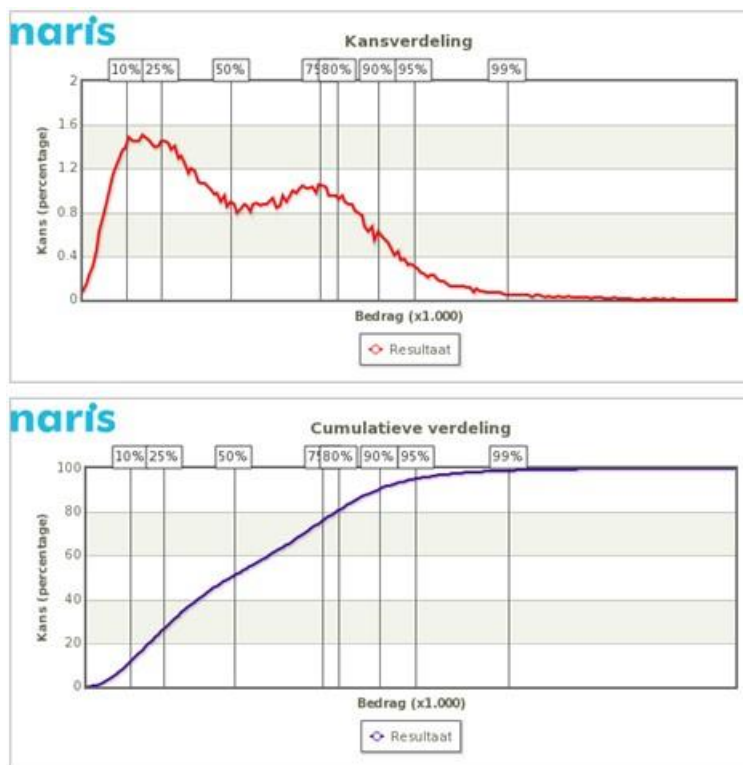
Overige risico's: € 1.743.989

Totaal alle risico's: € 3.527.989

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 3.527.989 - zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Zekerheids-percentage	Bedrag
10%	€ 120.893
25%	€ 214.543
50%	€ 408.210
75%	€ 658.282
80%	€ 702.916
90%	€ 819.112
95%	€ 919.195
99%	€ 1.174.728

Statistiek	Waarde
Minimum	€ 0
Gemiddeld	€ 452.066
Standaarddeviatie	€ 277.071
Absolute maximum	€ 3.527.989

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 819.112 (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

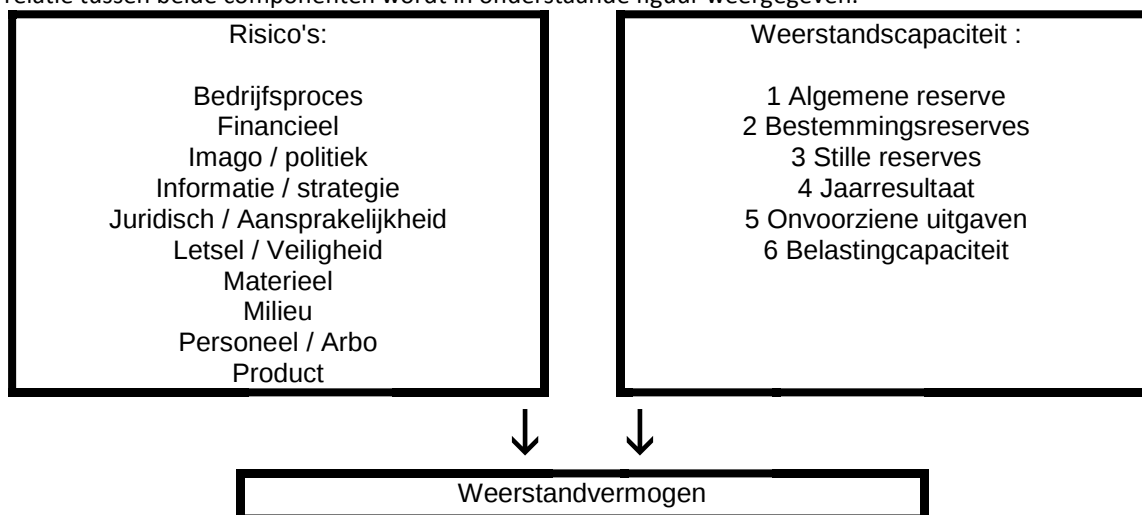
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Landsmeer bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Omschrijving	Bedrag
Algemene reserve	4.532.970
Bestemmingsreserves	1.649.800
Stille reserves	694.500
Jaarresultaat	--
Onvoorziene uitgaven	--
Belastingcapaciteit	503.636
Totaal	7.380.906

Voor bepaling van de ratio weerstandsvermogen worden de bestemmingsreserves niet meegenomen. Hiermee komt de beschikbare weerstandscapaciteit uit op € 5.731.106.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 5.731.106}}{\text{€ 819.112}} = 7,00$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderings cijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van uw organisatie valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Kengetallen financiële positie gemeenten

De Provinciewet en Gemeentewet schrijven voor dat provincies respectievelijk gemeenten een begroting, meerjarenraming, jaarrekening en jaarverslag maken en geven enkele vereisten waaraan de genoemde documenten dienen te voldoen. Artikel 190 van de Provinciewet en artikel 186 van de Gemeentewet bepalen dat de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, het jaarverslag en de jaarrekening, van provincies en gemeenten voldoen aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te geven regels. Vanaf begrotingsjaar 2004 geldt hiervoor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV met betrekking tot kengetallen vastgesteld.

In de onderstaande tabel worden de ratio's gepresenteerd.

Kengetallen	Begroting na wijziging 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	54%	56%	69%	73%	71%
Netto schuldquote gecorrigeerd	54%	56%	69%	73%	71%
Solvabiliteitsratio	47%	32%	24%	21%	22%
Structurele exploitatieruimte	2%	-1%	1%	2%	2%
Grondexploitatie	1%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde)	116%	116%	116%	116%	116%
Belastingcapaciteit (o.b.v. financiële verhoudingswet)	85%	85%	85%	85%	85%

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën die aansluiten bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden (2016). Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol.

Signaleringstabel:	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde)	<95%	95-105%	>105%
Belastingcapaciteit (o.b.v. financiële verhoudingswet)	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren.

Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De netto schuldquote voor Landsmeer neemt toe als gevolg van toenemende investeringen.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Daar is bijvoorbeeld sprake van indien een lening is aangegaan, omdat het eigen vermogen niet liquide is (omdat het vast zit in bijvoorbeeld een gemeentehuis of dat er andere investeringen mee zijn gefinancierd). Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van gemeente Landsmeer.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van gemeente Landsmeer. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio geeft voor Landsmeer voor 2019 een score aan van 32%.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB.

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Het kengetal toont aan dat de structurele baten toereikend zijn en betreft een percentage van de totale baten. Voor 2019 is dit -1% in de exploitatie.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. De ratio loopt naar 0 omdat de verwachting is dat de lopende grexen medio 2019 afgerond worden.

Belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde)

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente. Deze cijfers worden voortaan ook in de jaarlijkse meicirculaire bekendgemaakt zodat de gemeenten tijdig op de hoogte zijn van de hoogte van de lasten die voor de berekening moeten worden gebruikt.

Belastingcapaciteit (o.b.v. financiële verhoudingswet)

Laat zien dat de gemeente Landsmeer in 2019 85% van de (maximale) capaciteit benut zoals aangegeven in de financiële verhoudingswet.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Landsmeer voert het beheer over de openbare ruimte, waarin veel activiteiten plaatsvinden zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig zoals: wegen, riolering, openbaar groen, beschoeiingen, verlichting, speeltoestellen en gebouwen.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Ten behoeve van het onderhoud en vervanging van de verschillende soorten kapitaalgoederen zijn de onderstaande beleidsnota's vastgesteld:

Tabel beleidsnota's

Beleidsnota / beheerplan	Periode	Vastgesteld door de raad	Actualisatie
Riolering	Verbreed Regionaal Gemeentelijk Rioleringsplan Landsmeer (Zaanstreek-Waterland) 2018-2023	21-dec-17	2020 (tussentijdse evaluatie)
Water / beschoeiingen	Oeverbeheerplan Landsmeer 2008-2018	30-sep-08	2019
	Waterplan Landsmeer 2016-2026	21-dec-16	2020 (tussentijdse evaluatie)
Openbare Verlichting	Beleidsplan openbare verlichting 2013-2017		1 ^e helft 2019
	Beheerplan openbare verlichting 2011-2015	13-okt-10	Na vaststelling beleidsplan
Groen	Groenbeleidsplan Landsmeer 2009-2019 (het bomenbeheerplan wordt hier onderdeel van)	31-mrt-09	2019
Kunstwerken	Beheerplan bruggen 2014-2018	19-mrt-15	1 ^e helft 2019
Gebouwen	Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2016-2025	10-nov-16	
Speelruimteplan	Speelbeheerplan Landsmeer 2017-2022	20-apr-17	
Wegen	Beheerplan wegen 2018-2022	18-mei-17	2022

Beheerprogramma's

De gemeente Landsmeer beschikt over beheerprogramma's voor het onderhoud van riolering, wegen, openbare verlichting, speelplaatsen, bomen, gemeentelijke gebouwen, kunstwerken, water, beschoeiingen en groen.

Gegevensbestanden moet doorlopend worden bijgewerkt met de laatste revisies, inspectiegegevens, beoordelingen en maatregelen om tot goede planningen te komen. Er moet een goede afstemming plaatsvinden op de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), die in 2017 via de landelijke voorziening voor een ieder inzichtelijk is geworden. De ramingen voor het onderhoud in de begroting zijn gelijk aan de bedragen van de desbetreffende jaarschijf van de onderhoudsplannen.

Wegenbeheer

Voor het beheer en onderhoud van het gemeentelijke wegennet is het beheerplan in 2017 geactualiseerd. Voor het achterstallig onderhoud is extra budget beschikbaar gesteld om in 2018 en 2019 een inhaalslag te maken.

Voor o.a. het wegbeheer beschikt de gemeente sinds 2014 over beheersysteem Kikker, waarin wegininspecties kunnen worden ingelezen en het beheer kan worden gepland en actueel gehouden. Door 2 jaarlijks inspecties uit te voeren is er altijd actueel inzicht in de kwaliteit van het areaal.

Met het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) wordt besproken om in het begin van 2019 de wegvakken binnen de bebouwde kom over te dragen aan de gemeente, totaal ca 4 km weg.

Kunstwerken

Het beheerplan kunstwerken is in 2015 door de raad vastgesteld. De budgetten voor de komende beheertermijn zijn in de begroting 2019 opgenomen.

Rioleringen

In het uitgebreid Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2018-2023 wordt duidelijk wat rioolbeheer in de toekomst gaat betekenen voor Landsmeer en welke kosten te verwachten zijn bij de ambities die in het plan zijn vastgesteld. Het onderhoud en het doen van nieuwe investeringen evenals renovatie- en vervangingsinvesteringen zullen jaarlijks conform de kaders van het vGRP plaatsvinden. In het Meerjareninvesteringsplan (MIP) worden bedragen opgenomen om het vGRP uit te voeren. Elk jaar wordt opnieuw afgewogen welke maatregelen getroffen moeten worden en wat de consequenties zijn van de te maken keuzes. Daar worden investeringen in aanpassingen van de openbare ruimte nadrukkelijk bij betrokken.

Er wordt geïnvesteerd in een versterking van de integraliteit van rioleringsbeheer. In 2019 worden drie deelplannen voor de riolering ontwikkeld: Een operationeel beheerplan, een grondwaterbeheerplan en een basisrioleringsplan. Deze plannen vloeien voort uit het huidige vGRP. Bij elkaar vormen deze 3 deelplannen met het vGRP de complete grondslag voor het Landsmeerse rioleringsbeheer.

Water

Grondslag voor het Landsmeerse waterbeheer zijn het:

- Waterplan Landsmeer (2016-2026/2036)
- Oeverbeheerplan Landsmeer 2008-2018.
- Baggerplan 2008-2012.

Het Oeverbeheerplan Landsmeer 2008-2018 verloopt dit jaar. Het plan wordt in 2019 geactualiseerd.

Gemeente Landsmeer en het hoogheemraadschap hebben een intentieovereenkomst ondertekend ten behoeve van de overname (van gemeente aan het hoogheemraadschap) van het beheer en onderhoud van het stedelijke oppervlaktewater (het "OSW traject"). In 2019 wordt dit dossier afgehandeld.

In 2018 zijn alle baggerwerkzaamheden van het Baggerplan uitgevoerd. Het plan is daarmee afgerond en de waterlopen in Landsmeer zijn weer geschoond en op de juiste diepte gebracht. Daarmee is aan de belangrijkste voorwaarde van het hoogheemraadschap voldaan ten behoeve van het OSW traject.

Gebouwen

Met betrekking tot het beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen heeft de gemeente Landsmeer een Meer Jaren Onderhoudsplan (MJOP). Jaarlijks worden de werkzaamheden bepaald, mede in relatie tot het actuele gebruik en eventuele toekomstige ontwikkelingen, 4 jaarlijks actualiseren van het systeem is uitbesteed aan externen. Het MJOP heeft betrekking op het bouwkundige binnen- en buitenonderhoud, het terreinonderhoud en het onderhoud van de gebouw gebonden installaties. Ten behoeve van de planning van het onderhoud wordt onderscheid gemaakt naar verschillende intensiteiten die elk een eigen frequentie hebben (< 10 jaar, 10 – 20 jaar en > 20 jaar). Daarbij is een bundeling gemaakt van activiteiten die bij elkaar horen om te voorkomen dat er een veelheid van kleine, afzonderlijke activiteiten moet worden uitgevoerd. Kortom: planmatig werken. Beheer en onderhoud worden uitgevoerd volgens de planning.

Er is geen achterstallig onderhoud.

Het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2019 ziet er als volgt uit:

Egalisatievoorziening	Abonnementen	Onttrekking voorziening
Onderhoudsfonds gemeentehuis	24.431	37.594
Onderhoudsfonds I.C.L.	18.884	31.792
Onderhoudsfonds zwembad	3.566	35.372
Onderhoudsfonds gemeentewerf	6.496	24.252
Onderhoudsfonds WMO loket	5.192	14.584
Onderhoudsfonds kinderdagverblijf	1.075	5.250
Voorziening onderhoud diverse openbare gebouwen	3.456	16.148
TOTAAL	63.100	164.992

Speelruimteplan

Met betrekking tot een planmatige aanpak van onderhoud en financiële planning van de speelvoorzieningen heeft de gemeente in april 2017 een speelruimte beleidsplan en het uitvoeringsplan vastgesteld. Het beleidsplan geeft invulling aan de visie op spelen en de verdeling van (formele) speelruimte over de gemeente. Het uitvoeringsplan geeft invulling aan het beheer en onderhoud van de speelruimte en de bijbehorende kosten. Het onderhoudsbudget is gesplitst in een regulier onderhoudsbudget en een voorziening voor (groot) onderhoud. Door de voorziening onderhoud jaarlijks aan te vullen zijn er middelen om de speeltoestellen en locaties volgens een vastgestelde planning te vervangen.

Openbaar Groen

In 2009 is het groenbeleidsplan vastgesteld door de raad. Het groenbeleidsplan is een omschrijving van het openbaar groen van de gemeente op het gebied van kwaliteit, beheer en onderhoud. Door middel van kaarten zijn diverse groenstructuren in beeld gebracht. De belangrijkste aanbevelingen uit het groenbeleidsplan zijn: het monitoren en verfijnen van de huidige capaciteitsplanning en werkpakketten en een opzet tot een wijkschouw.

In 2007 is een bomenbeheerplan vastgesteld door de raad. Het bomenbeheerplan is geschreven om het belang van bomen te benadrukken en voorwaarden te stellen aan beheer en onderhoud van de bomen in Landsmeer. In 2018 is een inspectie gedaan van het bomenbestand, waarvan de gegevens in het beheerprogramma Kikker gezet zijn. Dit geeft inzicht in de onderhoudscyclus en geeft sturing aan onderhoudswerkzaamheden.

In 2017 is in de APV opgenomen dat voor het kappen van niet monumentale bomen geen vergunning meer nodig is voor de eigenaar. In aanvulling hierop is een monumentale bomenlijst opgesteld. Voor 2019 wordt het groenbeleid alsmede het bomenbeleid geactualiseerd, waardoor er één document ontstaat wat kaderstellend is voor de gehele groene buitenruimte.

Openbare verlichting

Het beheerplan Openbare Verlichting is geactualiseerd en vastgesteld door de raad in 2010. Het beheerplan Openbare Verlichting is geschreven om inzicht te verschaffen in de maatregelen die moeten worden uitgevoerd om de bestaande openbare verlichting in stand te houden en om voor toekomstige uitbreidingen en renovaties een leidraad (materiaalkeuze) voor inrichting en beheer beschikbaar te hebben. Het beheerplan wordt nog toegepast, omdat het beheer tot en met 2020 was gepland en planning en budget nog actueel zijn.

In 2013 is een nieuw *beleidsplan* Openbare Verlichting 2013-2017 opgesteld. Dit beleidsplan wordt in 2019 geactualiseerd waarbij de focus ligt op het toepassen van LED verlichting. Het effect van het nieuwe beleid wordt verwerkt in een nieuw beheerplan (2020).

Recapitulatiestaat investeringen en kapitaallasten 2019-2022

MIP 2019-2022 (per programma en project)	Netto inv. excl.BTW	Kapt.last 2019	Kapt.last 2020	Kapt.last 2021	Kapt.last 2022
2018					
0-Ambtelijke organisatie	85.000	8.594	8.584	8.575	8.565
3-Infrastructuur	1.111.000	9.043	45.874	45.825	45.776
4-Milieu	724.007	2.592	29.750	29.719	29.687
6-Groene ruimte	200.000	20.220	20.198	20.176	20.154
Totaal 2018	2.120.007	40.448	104.407	104.295	104.183
2019					
0-Ambtelijke organisatie	530.000	0	3.583	36.080	36.041
3-Infrastructuur	1.466.575	0	13.220	63.147	63.080
4-Milieu	750.000	0	825	19.575	19.554
6-Groene ruimte	135.000	0	13.648	13.634	13.619
Totaal 2019	2.881.574	0	31.276	132.436	132.293
2020					
3-Infrastructuur	2.344.123	0	0	18.472	101.205
4-Milieu	2.017.695	0	0	6.353	75.406
6-Groene ruimte	50.000	0	0	5.055	5.050
Totaal 2020	4.411.818	0	0	29.880	181.660
2021					
3-Infrastructuur	925.294	0	0	0	8.318
4-Milieu	2.107.000	0	0	0	2.318
6-Groene ruimte	99.000	0	0	0	10.009
Totaal 2021	3.131.294	0	0	0	20.644
2022					
3-Infrastructuur	1.293.415	0	0	0	0
4-Milieu	1.224.000	0	0	0	0
6-Groene ruimte	15.000	0	0	0	0
Totaal 2022	2.532.415	0	0	0	0
Eindtotaal	15.077.109	40.448	135.683	266.610	438.781

Recapitulatiestaat investeringen en kapitaallasten 2019-2022 per programma (excl. Riolering)

MIP 2019-2022 (per programma en project)		Netto inv. excl.BTW	Afschrijv. termijn	Kapt.last 2019	Kapt.last 2020	Kapt.last 2021	Kapt.last 2022
2018							
0-Ambtelijke organisatie							
Herinrichting de Keern (Middelpunt)	85.000	10	8.594	8.584	8.575	8.565	
3-Infrastructuur							
1813 Vervangen brug 33,37,38	85.000	40	2.218	2.216	2.214	2.211	
1709 Ruimen 32 algemene graven	35.000	25	1.438	1.437	1.435	1.434	
1706 Herinr.Hazenweg-Patrijzenweg (vervangt deels Plan Oost 3de/4de fase)	170.000	25	187	6.987	6.980	6.972	
2114 a Terras aan de Breek (herinrichting)	45.000	25	1.845	1.843	1.841	1.840	
Vervanging pontwachtershuisje	25.000	10	2.528	2.525	2.522	2.519	
1826 a Verbreding fietspad sportpark - onderdeel herinrichting	448.000	25	493	18.413	18.393	18.373	
1806 Aanbrengen beschoeiingen volgens oeverbeheerplan (fase 4 en 5 van 9)	303.000	25	333	12.453	12.440	12.427	
6-Groene ruimte							
1717 Speelplan, project 29	110.000	10	11.121	11.109	11.097	11.085	
1821, 1822 Speelplan, project 2 en 8	90.000	10	9.099	9.089	9.079	9.069	
Totaal 2018	1.396.000		37.856	74.656	74.576	74.496	
2019							
0-Ambtelijke organisatie							
Compact tractor met kabine	30.000	10	0	3.033	3.030	3.026	
Aanpassingen gemeentehuis nieuwe werken	350.000	20	0	385	17.885	17.866	
Aanpassingen inventaris nieuwe werken	150.000	10	0	165	15.165	15.149	
3-Infrastructuur							
1908 Vervangen brug 39,19	136.000	40	0	3.550	3.546	3.542	
1810 Kunstgras vervangen	82.063	10	0	8.297	8.288	8.279	
1807 Asfalteren Scheepsbouwersweg	302.983	25	0	333	12.453	12.439	
1909 Aanbrengen beschoeiingen volgens oeverbeheerplan (fase 6 van 9)	144.389	25	0	159	5.934	5.928	
2105 Herprofilering Ildoorlaan	283.839	25	0	312	11.666	11.653	
1710 Herstraten Nieuwe Gouw fase 1	517.300	25	0	569	21.261	21.238	
6-Groene ruimte							
1911,1912,1913,1914,1915,1916 Speelplan, project NW,3,9,23,24,25	95.000	10	0	9.605	9.594	9.584	
Vervanging speelveld afscheiding A-veld IVV	40.000	10	0	4.044	4.040	4.035	
Totaal 2019	2.131.574		0	30.451	112.861	112.739	
2020							
3-Infrastructuur							
1505 Herstel metselwerk kademuur Zuid+Noordeinde	56.768	10	0	0	5.739	5.733	
1615 Herinrichten terrein rondom NH-kerk	195.413	25	0	0	8.031	8.023	
1804 Herinrichten Speksnijdersweg	274.814	25	0	0	302	11.295	
1904 Herstraten Tormentalstraat e.v.	475.817	25	0	0	523	19.556	
2005 Herinrichting Kamperfoelistr-Klaverstr.	709.534	25	0	0	780	29.162	
2012 Aanbrengen beschoeiingen volgens oeverbeheerplan (fase 7 van 9)	147.277	20	0	0	162	7.526	
1711 Herstraten Nieuwe Gouw fase 2	424.500	25	0	0	467	17.447	
1815 Fietsdoorsteek Burgweg - ML Kingstr.	25.000	25	0	0	1.028	1.026	
1827 Aanleg fietspad tussen Zuideinde 86 en 88	35.000	25	0	0	1.439	1.437	
6-Groene ruimte							
2016,2017,2018 Speelplan, project 12,21,22	50.000	10	0	0	5.055	5.050	
Totaal 2020	2.394.123		0	0	23.527	106.254	
2021							
3-Infrastructuur							
1604 Herinrichting Aalscholverstraat 33-43	28.000	25	0	0	0	31	
2104 Herinrichting Aalscholverstraat 1 tm 31 en Zultestraat	340.300	25	0	0	0	374	
1712 Herstraten Nieuwe Gouw fase 3	411.000	25	0	0	0	452	
2108 Aanbrengen beschoeiingen volgens oeverbeheerplan (fase 8 van 9)	145.995	20	0	0	0	7.460	
6-Groene ruimte							
2111,2112 Speelplan, project 13,18	39.000	10	0	0	0	3.943	
Renovatie natuurgasveld B-veld Purmerland	60.000	10	0	0	0	6.066	
Totaal 2021	1.024.294		0	0	0	18.326	
2022							
3-Infrastructuur							
1605 Herinrichten Burg Postweg tussen Kerkebreek en Dorpsstraat	447.500	25	0	0	0	0	
1713 Herstraten Nieuwe Gouw fase 4	697.000	25	0	0	0	0	
2201 Aanbrengen beschoeiingen volgens oeverbeheerplan (fase 9 van 9)	148.915	20	0	0	0	0	
6-Groene ruimte							
2203,2204,2205 Speelplan, project 27,28,30	15.000	10	0	0	0	0	
Totaal 2022	1.308.415	80	0	0	0	0	
Eindtotaal	8.254.407		37.856	105.107	210.963	311.815	

Recapitulatiestaat investeringen en kapitaallasten 2019-2022 per programma (Riolering)

MIP 2019-2022 (per programma en project)	Netto inv. excl.BTW	Afschrijv. termijn	Kapt.last 2019	Kapt.last 2020	Kapt.last 2021	Kapt.last 2022
2018						
4-Milieu						
1704 Riolering Lepelaarstraat	221.000	25	243	9.083	9.073	9.064
1609 Riolering Hazenweg-Patrijzenweg (vervangt deels plan Oost 3de/4de fase)	391.007	25	430	16.070	16.053	16.036
2114 b Terras aan de Breek (riolering)	45.000	25	1.845	1.843	1.841	1.840
1826 b Verbreding fietspad sportpark - onderdeel riolering	67.000	25	74	2.754	2.751	2.748
Totaal 2018	724.007		2.592	29.750	29.719	29.687
2019						
4-Milieu						
1718 Riolering Nieuwe Gouw fase 1	750.000	40	0	825	19.575	19.554
Totaal 2019	750.000		0	825	19.575	19.554
2020						
4-Milieu						
1818 Digitaliseren rioolhuisaansluitingen en kolleidingen in GIS-bestandslaag	20.000	25	0	0	822	821
2015 Vervanging persleiding Lisstraat en Noordeinde	50.000	15	0	0	3.388	3.385
1809 Riolering Tormenilstraat eo	579.694	25	0	0	638	23.825
1905 Riolering Kamperfoeliestraat-Klaverstraat eo	778.001	25	0	0	856	31.976
1719 Riolering Nieuwe Gouw fase 2	590.000	40	0	0	649	15.399
Totaal 2020	2.017.695		0	0	6.353	75.406
2021						
4-Milieu						
2006 Rioolwerk Aalscholverstraat 1-31 en Zultestraat	467.000	25	0	0	0	514
2007 Rioolwerk Aalscholverstraat 33-43	95.000	25	0	0	0	104
1720 Riolering Nieuwe Gouw fase 3	670.000	40	0	0	0	737
2013 Renovatie hoofdrioolgemalen cf. "OP gemalen 2012-2022" (KvP)	425.000	30	0	0	0	468
2014 Renovatie minigemalen cf. "OP gemalen 2012-2022" (KvP)	418.000	30	0	0	0	460
Renovatie hoofdverdeelkasten cf. "OP gemalen 2012-2022" (KvP)	32.000	15	0	0	0	35
Totaal 2021	2.107.000		0	0	0	2.318
2022						
4-Milieu						
1721 Riolering Nieuwe Gouw fase 4	1.224.000	40	0	0	0	0
Totaal 2022	1.224.000	40	0	0	0	0
Eindtotaal	6.822.701		2.592	30.575	55.647	126.965

Paragraaf Financiering

Inleiding

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel.

Onder de treasuryfunctie valt niet het (garanderen van) verstrekken van leningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder het desbetreffende programma.

Het beleid van de gemeente Landsmeer voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut. Het treasurystatuut is in 2010 geactualiseerd. Het geactualiseerde treasurystatuut is op 30 november 2010 door uw raad vastgesteld en op 1 december 2010 in werking getreden.

Het statuut is het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie.

De belangrijkste punten, naast de voorschriften afkomstig uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), van dit kader zijn:

- Gelden worden alleen uitgezet bij banken die tenminste over een A-rating beschikken;
- Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste 3 financiële instellingen, waaronder de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

De actualisatie van het treasurystatuut was noodzakelijk vanwege aanpassingen in de wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) en in de regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden. Daarnaast is het treasurystatuut aangepast op wijzigingen in de organisatie.

Algemene ontwikkelingen

De economische groei in de eurozone loopt wat terug. In 2018 wordt een groei van bedrijvigheid van 2,1 procent voorzien. In 2019 neemt het bbp met 1,8% toe. De groei van de consumptie houdt aan. De groei van de werkgelegenheid neemt wat af. De loonstijging trekt geleidelijk aan, maar blijft gematigd. De investeringen nemen onder invloed van het ruime monetaire beleid sterker toe dan in voorgaande jaren. De inflatie loopt licht op naar 2,0% in 2018 en 1,9% in 2019.

Zone	Groei			Inflatie		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Eurozone	2,4%	2,1%	1,8%	1,5%	2,0%	1,9%
Nederland	2,9%	2,7%	2,5%	1,3%	1,8%	2,3%

De groei van de Nederlandse economie vlakt weliswaar af, maar overtreft ook in 2019 met 2,5% de expansie in de eurozone als geheel. De inflatie loopt op naar 2,3% in 2019.

Rentevisie

Het monetaire beleid van de ECB blijft zeer ruim. Het ruime monetaire beleid ondersteunt de economische groei in het eurogebied. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) verwacht dat de lange rentetarieven in de komende 12 maanden wel wat oplopen. Dit mede onder invloed van een hogere inflatie..

Risicobeheer

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de renterisico's van de gemeente:

- de kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar
- de rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar

Deze twee normen zijn een verplicht onderdeel van deze paragraaf met als doel de risico's voor de exploitatie als gevolg van rentestijging te beperken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De limiet geeft het renterisico op de vlottende schuld weer. Met de kasgeldlimiet is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd tot maximaal 1 jaar) mag financieren.

Het niveau van de kortlopende leningen is gelimiteerd op 8,5% van de totale lasten in de exploitatie.

Deze norm is gebaseerd op de wet Fido (Wet financiering decentrale overheden).

Het doel van deze normen afkomstig uit de wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijke) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's. Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet dit gemeld worden bij de toezichthouder. Indien de indicatie is dat de overschrijding een structureel karakter heeft, dan zal er lang geld aangetrokken dienen te worden.

De begrote kasgeldlimiet voor gemeente Landsmeer bedraagt € 2.056.500. In onderstaande tabel wordt de voor 2019 geldende kasgeldlimiet afgezet tegen de ontwikkeling van de netto vlottende schuld.

Hieruit blijkt dat ultimo 2018 een overschrijding van de kasgeldlimiet aan de orde is.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)		1e kw 2019	2e kw 2019	3e kw 2019	4e kw 2019
1.	Omvang begroting per 1 januari 2019	24.188	24.188	24.188	24.188
	Toegestane kasgeldlimiet				
	In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	In bedragen	2.056	2.056	2.056	2.056
2.	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	22	29	44	88
	Schuld in rekening courant	187	250	375	749
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar				
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)				
	Totaal vlottende schuld	209	279	419	837
3.	Vlottende middelen				
	Omvang liquide middelen				
	Contante gelden in kas				
	Tegoeden in rekening-courant	90	119	179	358
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
	Totaal liquide middelen	90	119	179	358
	Toets kasgeldlimiet				
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	2.056	2.056	2.056	2.056
4.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	299	398	598	1.195
Ruimte (+)/Overschrijding (-); (1-4)		1.757	1.658	1.458	861

Renterisiconorm

De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de gemeente. De rente-risiconorm houdt in dat niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering of renteherziening in aanmerking mag komen:

- Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar door de geldverstrekker wordt aangepast.
- Herfinanciering bestaat uit het totaal aan aflossingen van langlopende leningen, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

Voor de gemeente Landsmeer bedraagt de renterisiconorm voor 2019 een bedrag van € 4.838.500. Dit is 20% van het begrotingstotaal aan de lastenkant. Dat houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. In de volgende tabel wordt de rente-risiconorm afgezet tegen de feitelijke situatie. Hieruit blijkt dat de gemeente Landsmeer binnen de norm blijft.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)		Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Aflossingen	1.484	1.984	2.434	2.434
3.	Renterisico (1+2)	1.484	1.984	2.434	2.434
4.	Renterisiconorm	4.838	4.539	4.591	4.529
5a	Ruimte onder risiconorm (als 4 > 3)	3.354	2.555	2.157	2.095
5b	Overschrijding renterisiconorm (als 3>4)	0	0	0	0
Berekening Renterisiconorm					
Begrotingstotaal		24.188	22.697	22.954	22.645
Percentage		20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm		4.838	4.539	4.591	4.529

Meerjarenbalans, interne rente, financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Meerjarenbalans

Met ingang van de begroting 2017 is de gemeente op basis van het vernieuwde BBV (Besluit begroting en verantwoording) verplicht een meerjarenbalans op te nemen. De bedragen in deze balans betreffen de stand per einde jaar.

ACTIVA (bedragen x 1.000,-)	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Vaste activa						
Totaal Materiële vaste activa	20.460	20.551	21.190	22.612	23.163	23.449
Totaal Financiële vaste activa	454	419	384	349	314	279
TOTAAL VASTE ACTIVA	20.914	20.970	21.574	22.961	23.478	23.728
Vlottende activa						
Totaal Voorraden	33	852	0	0	0	0
Totaal Uitzettingen - looptijd korter dan één jaar	3.447	1.294	1.294	1.294	1.294	1.294
Totaal Liquide middelen	358	358	358	358	358	358
Totaal Overlopende activa	2.106	2.106	2.106	2.106	2.106	2.106
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.944	4.610	3.758	3.758	3.758	3.758
TOTAAL-GENERAAL	26.858	25.580	25.332	26.719	27.236	27.486
PASSIVA (bedragen x € 1.000,-)						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
- Algemene reserve	5.015	6.529	4.533	3.906	3.446	3.802
- Bestemmingsreserves	2.466	1.374	1.650	1.232	977	827
- Resultaat Grex	1.855	402	40	0	0	0
- Resultaat	0	233	-54	114	281	356
Totaal Eigen vermogen	9.336	8.537	6.168	5.252	4.704	4.985
Totaal Voorzieningen	4.608	4.567	4.629	4.538	4.485	4.397
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
- Onderhandse leningen van:						
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.900	7.416	5.933	4.450	2.967	121
- Nieuw af te sluiten leningen	0	0	5.000	9.500	9.500	12.500
- Waarborgsommen	30	30	30	30	30	30
Totaal Vaste schulden - looptijd van één jaar of langer	8.930	7.446	10.963	13.980	12.497	12.651
TOTAAL VASTE PASSIVA	22.874	20.551	21.760	23.771	21.686	22.034
Vlottende passiva						
Totaal netto vlottende schulden - looptijd < dan 1 jaar	3.798	4.844	3.386	2.763	5.364	5.267
Totaal Overlopende passiva	186	186	186	186	186	186
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	3.984	5.030	3.572	2.949	5.550	5.453
TOTAAL-GENERAAL	26.858	25.581	25.332	26.720	27.236	27.487

Interne rente

De interne rentevoet die gebruikt wordt om rentelasten toe te rekenen aan producten bedraagt 0,11%. Deze rente is gelijk aan de rentevoet van de lang lopende lening bij de Bank Nederlandse gemeenten. Zodra er nieuwe langlopende leningen worden aangetrokken tegen afwijkende rentetarieven, dan zal de interne rentevoet muteren.

Financieringsbehoefte

Voor een eventueel financieringstekort dient de gemeente geld te lenen. De gemeente sluit daarvoor een langlopende geldlening af. Voordat we daartoe overgaan benutten in het algemeen eerst de wettelijke toegestane ruimte binnen de kasgeldlimiet.

Korte geldleningen brengen namelijk lagere rentekosten met zich mee dan langlopende leningen.

In de loop van 2019 wordt op basis van het begrote investeringsniveau een tekort aan financieringsmiddelen verwacht. Vanaf 2019 zal naar verwachting op basis van het begrote investeringsniveau lang geld geleend moeten worden.

Leningenportefeuille

Mutaties in de leningenportefeuille (bedragen x € 1000)	Bedrag
Stand leningen per 1 januari 2019	5.933
Nieuwe leningen begrotingsjaar (prognose)	5.000
Reguliere aflossingen	-1.484
Totaal langlopende leningen BG 2019	12.417

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën

Op 11 december 2013 is de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) officieel gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar.

Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

	Item (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017 na wijziging	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttrekking uit reserves	-627	-1.720	-1.720	-1.045	-715	206
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.096	1.156	1.065	1.200	1.302	1.462
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	283	307	331	274	231	236
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-1.935	-2.120	-2.882	-4.412	-3.131	-2.532
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op post 4	0	0	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.(alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-646	-819	-1.341	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met 3-en betreffen	100	402	1.381	0	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande	0	0	0	0	0	0
11	Verkoop van aandelen	0	0	0	0	0	0
11a	Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee	nee
11b	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst op de exploitatie?	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-1.729	-2.793	-3.165	-3.983	-2.313	-628

Paragraaf Bedrijfsvoering

Samenwerking omliggende gemeenten

We staan aan de vooravond van belangrijke veranderingen. Landsmeer intensificeert de komende 3 tot 4 jaar in een intensievere samenwerking in de regio en met name met omliggende gemeenten. Besluitvorming over bestuurlijke fusie is gepland in december 2018. In deze bestuursperiode wordt gewerkt aan een nieuwe fusiegemeente. Afhankelijk van de beoogde fusiepartners (Waterland en Edam-Volendam) en hun eigen bestuurlijke processen, wordt ingezet vanuit Landsmeer, op het in 2019 starten met formele stappen conform de Wet Arhi (Algemene Regels Herindeling). In voorbereiding hierop blijven we volop aan de slag met de doorontwikkeling van onze organisatie en medewerkers, met genoemde fusiestip op de horizon.

Dienstverleningsplan 2020 (DVP2020)

In oktober 2017 is er een presentatie gehouden voor de gemeenteraad over het DVP2020. Toen was de naam van het project overigens nog IBP (Informatiebeleidsplan). Deze presentatie had als doel om de raad nader te informeren over het budget dat de raad beschikbaar heeft gesteld voor het DVP2020. De gemeenteraad heeft toen ook aangegeven graag tijdens de uitvoering in 2018 door middel van een presentatie te worden bijgepraat. Dit zal in de raadsvergadering van 4 oktober 2018 plaats gaan vinden.

Er hebben tot op heden diverse bijeenkomsten plaatsgevonden met de projectleiders van de gestarte zeven projecten en met de stuurgroep. De projecten betreffen:

1. Informatieveiligheid & privacy
2. Kei (digitaal procederen)
3. Moderne (e)-dienstverlening inwoners en bedrijven
4. Voorbereiden op Omgevingswet
5. Het Nieuwe Werken
6. Zaakgericht Werken
7. E-facturatie

Met uitzondering van het project KEI (dit is een landelijk project wat is stopgezet door het ministerie) zit de gang er bij de projecten goed in. Vooral de projecten Het Nieuwe Werken, Zaakgericht Werken en E-dienstverlening maken progressie, waar we in 2019 en latere jaren de vruchten van zullen plukken

Doorontwikkeling Organisatie Ontwikkelplan

De doorontwikkeling van het lopende Organisatie Ontwikkelplan 'Anders met elkaar vooruit, onze ontdekkingsreis' is voor de zomer 2018 gestart. De kern van de doorontwikkeling richt zich op: een wendbare, platte organisatie, eigen verantwoordelijkheid en ontwikkeling medewerkers, verantwoordelijkheden nog lager in de organisatie, integraal- en samenwerken. De rode draad hierbij blijven onze vijf werkprincipes die vooral betrekking hebben op ontwikkeling van houding en gedrag (de "fiets"):

- Ik blijf mezelf ontwikkelen
- Ik ben en werk flexibel
- Ik behaal concrete resultaten
- Ik werk samen met anderen binnen en buiten de organisatie
- Ik zet mij in voor de Landsmeerse samenleving.

Tevens wordt hierbij voorgesorteerd op de uitbreiding van de ambtelijke capaciteit, zoals besloten is bij de Perspectiefnota. Het functiehuis en de organisatieverordening worden daartoe op een aantal punten aangepast c.q. gemoderniseerd.

Het Landsmeerse werken

Via het organisatie ontwikkelplan zijn er in de afgelopen jaren stappen gezet in Het (Nieuwe) Landsmeerse Werken: een moderne flexibele ambtenaar die midden in de samenleving staat, integraal werkt, op iedere werkplek kan werken en gebruik maakt van moderne digitale middelen.

Om dit te faciliteren zijn er in de afgelopen twee jaar (kleine) aanpassingen gedaan aan de verschillende ruimtes in het gemeentehuis. Ook is een start gemaakt met het verstrekken van digitale hulpmiddelen, zoals een mobile telefoon.

Ook zijn een aantal smartboards aangeschaft voor vergaderruimtes. In afwachting van verdere ontwikkelingen zijn grotere investeringen aan het gebouw uitgesteld, met uitzondering van de raadzaal. Ook daartoe zijn in de Perspectiefnota bedragen voor opgenomen.

We gaan in 2019 volgende en noodzakelijke stappen zetten en het Landsmeerse Werken verder ontwikkelen. Er zijn daarnaast ook wensen om de hal van het gemeentehuis te ontwikkelen tot tentoonstellingsruimte en zo (Landsmeerse) cultuur binnen te brengen. Verdergaande aanpassingen in het gemeentehuis zijn nodig om het modern, digitaal, integraal en flexibel werken mogelijk te maken. Hiervoor is een plan van aanpak in de maak wat in 2019 (gefaseerd) wordt uitgevoerd.

Wijziging rechtspositie ambtenaren

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) harmoniseert de arbeidsverhoudingen van ambtenaren en werknemers (private sector). Uitgangspunt is dat de arbeidsverhoudingen bij de overheid uiteindelijk gelijk zijn aan de arbeidsverhoudingen in het bedrijfsleven. De Wnra treedt in 2020 in werking. Gezien de majeure omvang en gevolgen van deze nieuwe wet is in 2018 al gestart met de voorbereiding hierop waarbij het zwaartepunt van de voorbereiding in 2019 ligt.

Aanbesteding cloudservice ICT

Sinds vier jaar is onze ICT infrastructuur ondergebracht bij de Operator Group Delft (OGD). Op 24 april 2019 loopt het contract met deze Cloud-leverancier af. Er volgt een nieuwe aanbesteding en dat doen we in nauwe samenwerking met de gemeente Waterland. Zij werken toe naar het moment over enkele jaren dat ook het technisch beheer onderdeel wordt van de uitbesteding. Op dat moment ontstaat er een gelijke werksituatie als in Landsmeer, waarbij zowel het serverpark/datacenter als het beheer van het serverpark/datacenter is uitbesteed.

Door middel van deze aanbestedingsprocedure beogen de gemeente Waterland en de gemeente Landsmeer één Opdracht aan één Inschrijver te verstrekken waarbinnen twee (in tijd) verschillende behoeftestellingen van de gemeenten de basis vormen. De gunning leidt tot het aangaan van een Overeenkomst per gemeente. Er worden derhalve twee verschillende overeenkomsten met één Inschrijver aangegaan.

De kosten voor de huidige ICT-infrastructuur, maken onderdeel uit van de structurele begroting. De exacte financiële gevolgen kunnen nu nog niet worden ingeschat.

Informatiebeveiliging & Privacy, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Functionaris Gegevensbescherming

Per 1 mei 2018 is conform de AVG een Functionaris Gegevensbescherming (FG) voor 12 uur per week in de gemeente Landsmeer aangesteld. De FG voert de in de AVG genoemde taken uit. Sinds 1 mei zijn er in Landsmeer al flink wat stappen ondernomen om de gemeente AVG proof te krijgen en behouden. Er is een nulmeting gehouden, presentaties in/aan de organisatie gegeven, advisering op maat over privacy aan verschillende teams, extern naar onze klanten over de AVG gecommuniceerd, een eerste opzet gemaakt voor het verwerkingsregister, beleid en werkplannen opgesteld en een model verwerkersovereenkomst opgesteld. Voor de komende periode staan op stapel het vaststellen van de beleidsdocumenten en werkplannen, bewustwording organisatie (continue proces), instellen en aanwijzen van een Privacy Officer, het opzetten van risicoanalyses en werkinstructies.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De breedte van de gemeentelijke taken wordt deels bepaald door diverse wetten, maar ook door eigen beslissingen van de gemeenten zelf. Dit zegt iets over de veelheid aan taken die de gemeente uitvoert, maar nog niets over de wijze waarop de taken worden uitgevoerd. Gemeenten bepalen grotendeels zelf hoe ze de uitvoering van taken organiseren. Daarvoor heeft de gemeente een breed scala aan mogelijkheden ter beschikking: van zelf doen tot verbonden partijen en het verstrekken van subsidies. Veelal is de kostencomponent daarin een belangrijke factor. Maar ook het risico dat ermee is gemoeid en de invloed die de gemeente heeft op de realisatie van de doelen, zijn belangrijk.

Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang om af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren. Ook van belang is welke manier de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd op een wijze zoals de gemeente voor ogen staat en op welke manier de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht heeft in het uitvoeren van een taak.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. Er is een veelheid aan verbonden partijen. Een verbonden partij kan worden gedefinieerd als een derde rechtspersoon waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft. Het is voor het inzicht van de raad van belang dat de relaties met verbonden partijen, zoals geconcretiseerd in de doelstellingen in de programma's, in hoofdlijnen worden aangegeven. Aandacht dient expliciet te worden besteed aan de voornemens die ten aanzien van de verbonden partijen bestaan.

Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.

Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die deze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Landsmeer heeft verschillende bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen waaronder gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen	Aantal	Met financieel belang en/of dividend	Zonder financieel belang en/of dividend	Met financiële bijdrage
Gemeenschappelijke regeling 'zonder meer'	1	0	1	0
Gemeenschappelijke regelingen	7	5	2	5
Deelnemingen	2	2	0	0
Totaal	10	7	3	5

Regeling zonder meer (RZM)

De RZM, een lichte variant van een gemeenschappelijke regeling, betreft de afspraak tot samenwerking op het gebied van de drie decentralisaties (Jeugdhulp, AWBZ en Participatie) in Zaanstreek-Waterland als het bijvoorbeeld om regionale inkoop en het contractmanagement gaat. Om deze samenwerking in de praktijk te realiseren, heeft de gemeente Zaanstad met de regiogemeenten een Dienstverlenings- en samenwerkingsovereenkomst "Regionale Inkoop Sociale Domein" (DVO) afgesloten. Hierin is geregeld dat de gemeente Zaanstad voor deze regio de inkoop en het contractmanagement op het gebied van Jeugdhulp en AWBZ/Wmo regelt tot het niveau van Regionale inkoopovereenkomsten Jeugd en Basis/Deelovereenkomsten AWBZ/Wmo. Er is geen bestuurlijk of financieel belang in deze regeling.

Deelnemingen

De deelneming in de vennootschappen heeft betrekking op de deelneming in de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) gevestigd te Den Haag en in de N.V. Houdstermaatschappij Energiebedrijf Zaanstreek-Waterland (E.Z.W.) gevestigd te Amsterdam.

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

De gemeente Landsmeer heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de 24.453 aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van nominaal € 2,50) op het totaal van 55.690.720 geplaatste aandelen (aandeel gemeente Landsmeer: 0,04%).

Het E.Z.W. houdt na de verkoop van NUON aandelen, een belang in het netwerkbedrijf Alliander. Alliander draagt zorg voor de distributie van energie in grote delen van Nederland. Daarnaast is Alliander betrokken bij complexe private netwerken en installaties. Ook is Alliander actief op het gebied van straatverlichting en verkeerssystemen. Het belang van de deelneming van de gemeente in het E.Z.W. is gelegen in het behartigen als aandeelhouder van het publieke belang van een betrouwbare en continue energielevering tegen de laagst mogelijke prijs. In 2015 is de laatste dividenduitkering betreffende de verkoop van de NUON aandelen ontvangen.

Gemeenschappelijke Regelingen

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen en het financieel belang dat de verbonden partijen vertegenwoordigen in de vorm van de bijdrage, die de gemeente Landsmeer aan de verbonden partijen levert.

Hierna volgt een verdere toelichting op de GR's met financiële verplichting.

Naam GR met financiële verplichting vanuit GR	Entiteit	Vestigings- plaats	Begroting 2018 na wijziging	Begroting 2019
Waterlands Archief	Openbaar lichaam	Purmerend	-92.298	-79.813
Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland	Openbaar lichaam	Zaandam	-739.972	-756.992
Recreatiegebied Twiske/ Waterland	Openbaar lichaam	Haarlem	-25.831	-26.425
Landschap Waterland	Openbaar lichaam	Purmerend	-9.426	-9.643
GGD-Zaanstreek - Waterland	Openbaar lichaam	Zaandam	-346.031	-386.668
Totaal			-1.213.558	-1.259.541

Naam GR zonder financiële verplichting vanuit GR	Entiteit	Vestigings- plaats
Vervoerregio Amsterdam	Openbaar lichaam	Amsterdam
Regionale samenwerking sociaal domein	Regeling zonder meer	Zaandam
Omgevingsdienst IJmond	Openbaar lichaam	Beverwijk

Hierna volgt een verdere toelichting op de GR's met financiële verplichting.

Naam verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Haarlem
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur
Doel Openbaar belang	Betreft een samenwerkingsverband van de regio Zawa, Amsterdam en de provincie NH tbv de bevordering van recreatieve in het landschap.
Ontwikkelingen	De schappen zijn samengevoegd, doch de financiën zijn nog gescheiden. De GR wordt aangepast aan de nieuwe Wet GR waarbij gelijktijdig de financiën worden samengevoegd. Het Twiske heeft een visie vastgesteld. Aan de uitvoering daarvan wordt gewerkt. De financiën van het Twiske zijn in balans gebracht. In het Waterlandse deel van het schap wordt de recreatieve verbinding op de te realiseren markermeerdijk bevorderd. De rol van het schap in beheer en onderhoud is daarbij is tevens onderwerp van gesprek.
Balansgegevens GR	Eigen vermogen begin 2017: 2.571.108 (Twiske), 1.810.678 (Landschap) Eigen vermogen einde 2017: 2.896.926 (Twiske), 1.929.435 (Landschap) Vreemd vermogen begin 2017: 132.144 (Twiske), 34.655 (Landschap) Vreemd vermogen einde 2017: 519.140 (Twiske), 37.648 (Landschap) Resultaat 2017: 325.818 Voordelig (Twiske), 118.757 Voordelig (Landschap)
Bijdrage GR Twiske	-26.425
Bijdrage GR Waterland	-9.643
Risico's voor de gemeente	Geen

Naam verbonden partij	Interregionaal Samenwerkings Verband (ISW), en Waterlands archief (WA) / Streekarchief
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur / Portefeuillehoudersoverleg
Doel Openbaar belang	ISW: In dit verband werd bestuurlijk overleg gevoerd over verschillende onderwerpen. Door de agendering binnen MRA-verband is deze GR overbodig geworden. WA: Behoudens het onderdeel Waterlands Archief. Deze activiteit wordt in een afzonderlijke GR ondergebracht, waarna de GR ISW kan worden opgeheven. Het Waterlands archief voert de wettelijke archieftaken uit. Daarnaast heeft het als doelstelling om een zo groot mogelijk publiek te interesseren voor de cultuur-historie van de regio Waterland en het onderzoek hiernaar te stimuleren.
Ontwikkelingen	Het archief zal ondergebracht worden in een afzonderlijke GR. Tevens oriënteert het archief zich op haar rol, bijvoorbeeld in relatie tot ontwikkelingen als Big Data, een opgave binnen de MRA. Het Waterlands Archief is bovendien bezig met een eerste opzet voor de realisatie van een E-depot (digitaal statisch archief).
Balansgegevens GR	Eigen vermogen begin 2017: 160.717 Eigen vermogen einde 2017: 562.108 Vreemd vermogen begin 2017: 1.058.115 Vreemd vermogen einde 2017: 677.397 Resultaat 2017: 478.526 Voordelig
Bijdrage GR WA / ISW	-79.813
Risico's voor de gemeente	Digitalisering is een belangrijke maar ook kostbare opgave. Ook de Omgevingswet stelt eisen t.a.v. het WA.

Naam verbonden partij	GGD Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur
Doel Openbaar belang	Doel / openbaar belang Bevorderen en uitvoeren van de collectieve preventie en andere activiteiten in het kader van de gezondheidszorg.
Ontwikkelingen	De GGD werkt meer samen met de gemeentes om invulling te geven aan haar taken
Balansgegevens GR	Eigen vermogen begin 2017: 1.430.500 Eigen vermogen einde 2017: 1.624.234 Vreemd vermogen begin 2017 : 2.916.667 Vreemd vermogen einde 2017: 2.800.000 Resultaat 2017: 234.575 Voordelig
Bijdrage GR	-386.668
Risico's voor de gemeente	Eventuele extra kosten voortvloeiende uit de renovatie van het GGD-pand

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland (incl. Regionale Brandweer Zaanstreek -Waterland (RBZW) en GHOR/CPA)
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur
Doel Openbaar belang	Het bewerkstellingen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van brandweer/GHOR/CPA-taken zoals beschreven in de WVR. In 2017 is het nieuwe Meerjarig Beleidsplan en het Regionaal Risicoprofiel vastgesteld die als kader dienen voor de ontwikkelingen binnen deze GR.
Ontwikkelingen	Focus in het beleidsplan is de doorontwikkeling van de organisatie ivm de veranderende samenleving. Tevens ontwikkeling tot een netwerkorganisatie. Ook de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is een belangrijke opgave.
Balansgegevens GR	Eigen vermogen begin 2017: 1.987.000 Eigen vermogen einde 2017: 2.105.000 Vreemd vermogen begin 2017 : 26.188.000 Vreemd vermogen einde 2017: 24.251.000 Resultaat 2017: 752.000 Voordelig
Bijdrage GR	-756.992
Risico's voor de gemeente	Professionalisering, wetswijzigingen kunnen leiden tot een verhoogde bijdrage.

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

Het gemeentelijk grondbeleid heeft tot doel het realiseren van ruimtelijke plannen en verschaft in het verlengde daarvan de ruimtelijke voorwaarden voor allerlei gemeentelijke beleidsinspanningen. Grondbeleid is mede voorwaardenscheppend voor beleid ten aanzien van ruimtelijke ordening en milieu, verkeer en openbare ruimte, cultuur, sport en recreatie en de economische ontwikkeling.

Het grondbeleid heeft vooral een financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid

Het is gebruikelijk onderscheid te maken tussen actief en faciliterend (of passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en/of uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier. Mengvormen van actief en faciliterend grondbeleid zijn ook mogelijk. Op dit moment wordt een actief grondbeleid gevoerd bij de projecten Luijendijk-Zuid en in mindere mate bij het project Breekoever/Sportlaan en op vrijkomende grond van onderwijsgebouwen, van huur vrijkomende gemeente gebouwen, en mogelijk de ICL en het dienstencentrum. Voor het overige is sprake van faciliterend grondbeleid. De uitgangspunten van het prijsbeleid zijn vastgelegd in de notitie Grondprijsbeleid 2008, die wordt toegepast voor uitgifte van reststukken gemeentegrond. Ook de voorwaarden waaronder grond kan worden verkocht zijn vastgesteld. De bedragen worden jaarlijks aangepast.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening is de Grondexploitatiewet. Deze wet is van toepassing bij de ontwikkeling van bouwlocaties en voorziet in een heldere basis voor contracten tussen de gemeente en de marktpartijen op punten als exploitatiekosten, kostenverdeling en kwaliteitseisen.

Bij iedere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk gemaakt wordt, zal een exploitatieplan moeten worden vastgesteld of er zal vooraf aan de ontwikkeling een exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar gesloten moeten worden. Op deze wijze kan er bij ruimtelijke ontwikkelingen gestuurd worden door de gemeente en worden de te maken (voorbereidings)kosten verhaald.

Actieve grondcomplexen

De gemeente heeft twee actieve grondexploitaties: Luijendijk-Zuid en Breekoever.

Grondexploitatie Luijendijk-Zuid

Het project nadert de afronding. De laatste woningen worden door de projectontwikkelaar opgeleverd begin 2019, waarna ook de openbare ruimte kan worden afgerond. De levering van de laatste vrije kavel is in 2018 en voor die kavel is een vergunning voor een woning verleend, die naar verwachting in 2019 wordt gebouwd. De grondexploitatie zal in 2019 worden afgesloten.

Grondexploitatie Breekoever

De laatste fase van het project Breekoever betreft het Noordblok. De geraamde grondopbrengst van circa € 1 miljoen wordt naar verwachting in 2019 ontvangen. De doorlooptijd van het project is mede afhankelijk van het overleg met omwonenden. In totaal wordt rekening gehouden met een budget neutrale grondexploitatie (grondopbrengsten minus kosten).

Prognose

Prognose Grondexploitatie	2015	2016	2017	2018	2019
Luijendijk-Zuid	1.167.514	1.140.416	2.302.580	2.302.580	2.302.580
Breekoever	53.964	47.226	40.451	40.451	40.451
Totaal	1.221.478	1.187.642	2.343.031	2.343.031	2.343.031

Met betrekking tot project Luijendijk-Zuid is in 2017 reeds een tussentijdse winstuitname genomen van € 1.760.000,-

Algemene toelichting tabel prognose

De prognose van het resultaat voor de bouwgronden in exploitatie (BIE), wordt berekend vanuit de boekwaarde van de grondpositie Luijendijk Zuid en Breekoever / Sportlaan. De boekwaarden van de BIE zijn bepaald door een saldering van historische baten en lasten. Voor de prognose worden ook de toekomstige baten en lasten meegenomen.

Paragraaf Sociaal domein

Integratie uitkering Sociaal domein

Vanaf 2015 werden de middelen voor het uitvoeren van de decentralisaties Wmo/Awbz en Jeugdwet verstrekt via één integratie-uitkering: Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD).

Vanaf 2015 is door uw raad besloten om deze middelen en de uitkering voor de Participatiewet (Reintegratie, WsW) te monitoren ten opzichte van de betreffende kosten op deze beleidsvelden.

Ook werd er destijds een reserve Sociaal Domein ingesteld om de tekorten of overschotten binnen deze Sociaal Domein exploitatie te vereffenen. Dit houdt ook in, dat eventuele tekorten of overschotten de reguliere exploitatie niet beïnvloeden.

Dit is destijds zo georganiseerd om zicht te krijgen of de betreffende rijksmiddelen toereikend waren.

Tekorten of overschotten binnen deze Sociaal Domein exploitatie, worden steeds toegevoegd of onttrokken aan de reserve Sociaal Domein.

Per 2019 komt er een wijziging in de verstrekking van de rijksmiddelen. De IUSD wordt als separate geldstroom opgeheven en de betreffende bedragen worden toegevoegd aan de Algemene uitkering.

De exploitatie Sociaal Domein wordt echter voortgezet. De IUSD en de uitkering voor de Participatiewet worden als vertrekpunt gebruikt om de inkomsten van deze aparte exploitatie meerjarig te duiden. Hierdoor kunnen de kosten en opbrengsten gemonitord blijven worden.

Financieel kader Sociaal Domein

Het financieel meerjarenperspectief voor het Sociaal Domein is met onzekerheid omgeven. Voor het jaar 2018 voorzien wij tekorten op zowel Jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en bij de uitvoering van de Participatiewet (werk en inkomen).

Prognose jaarrekeningresultaat 2018 Sociaal Domein

In de jaarrekening 2018 zal het College het definitieve resultaat presenteren. Op dit moment kunnen wij hierover het volgende melden. Voor de gespecialiseerde jeugdhulp is de verwachting dat er een bedrag van € 1.650.000,= nodig is als budget voor 2018. De lokale investeringen op het preventieve jeugd deel in 2018, waaronder de praktijkondersteuner Jeugd GGZ, extra inzet van schoolmaatschappelijk werk, zijn noodzakelijk om problemen in een vroegtijdig stadium te signaleren en het normaliseren van de situatie te kunnen realiseren. We verwachten dat deze en toekomstige investeringen zich terugverdienen, omdat daarmee escalatie van problemen en inzet van zwaardere zorg voorkomen kunnen worden. Bij de maatschappelijke ondersteuning zien we een stijging in de kosten van begeleiding en huishoudelijke hulp.

Ontwikkeling risico's Sociaal Domein

Landelijk en lokaal zien we een aantal trends waaronder een stijging van complexe problematiek, een stijging van de vraag naar (gespecialiseerde) jeugdhulp, het langer thuis wonen van ouderen in combinatie met vergrijzing en verdere beperking van de toegang langdurige zorg. Dit zijn factoren die maken dat het budget Sociaal Domein verder onder druk komt te staan.

Hoewel we diverse maatregelen nemen om de kosten te beheersen, moeten we tegelijkertijd ook rekening houden met een verdere stijging van kosten als gevolg van de genoemde ontwikkelingen.

Door de toenemende kosten zal de reserve Sociaal Domein moeten worden aangesproken.

Zoals hierboven beschreven, blijven de perspectieven evenwel nog met onzekerheid omgeven. Het college zal de budgettaire ontwikkelingen in het sociaal domein nauwlettend monitoren.

Bestemmingsreserve Sociaal domein

De bestemmingsreserve Sociaal Domein wordt aangewend voor tekorten op het budget van het sociale domein.

De ontwikkeling van de meerjarenraming per beleidsveld is weergegeven in de navolgende tabel "Budget Sociaal Domein". In de periode 2019-2021 wordt een onttrekking uit de reserve Sociaal Domein gedaan om het tekort in de exploitatie Sociaal Domein te dekken. De stand van de reserve bedraagt ultimo 2022 een bedrag van € 555.390.

Budget Sociaal Domein

BELEIDSVELD	ACTIVITEIT	Begroting 2018 na wijziging	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Jeugd	Lokale trajecten	-124.972	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000
	PGB Jeugd	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
	Preventief - innovatief	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
	Preventief - schoolmaatsch. Werk	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
	Regionale trajecten	-1.650.000	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000
	Trajecten Gecertificeerde instellingen	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
	Veilig thuis	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Totaal Jeugd		-2.279.972	-1.915.000	-1.915.000	-1.915.000	-1.915.000
Wmo	75+ 2 jaar gratis Wonen Plus	-27.500	-27.500	0	0	0
	Begeleiding en huishoudelijke hulp (HH)	-620.000	-620.000	-620.000	-620.000	-620.000
	Diverse subsidies	-50.294	-51.451	-51.451	-51.451	-51.451
	PGB Wmo	-84.000	-84.000	-84.000	-84.000	-84.000
	Preventief - innovatief	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	Samenkracht	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
	Trajecten client ondersteuning	-86.692	-86.692	-86.692	-86.692	-86.692
	Uitvoeringskosten Wmo	-53.827	-39.277	-39.277	-39.277	-39.277
	Eigen bijdrage begeleiding en HH	69.000	69.000	69.000	69.000	69.000
Totaal Wmo		-880.313	-866.920	-839.420	-839.420	-839.420
Participatie	Armoedebeleid kinderen	-20.072	-20.072	-20.072	-20.072	-20.072
	Jobcoach	-73.555	-77.770	-78.550	-79.340	-80.275
	Reintegratie	-75.114	-75.114	-75.114	-75.114	-70.843
	Uitvoering gem. Waterland	-34.783	-34.783	-35.369	-35.962	-35.962
	Wsw	-222.906	-222.906	-225.135	-227.386	-229.660
Totaal Participatie		-426.430	-430.645	-434.240	-437.874	-436.812
Overhead	Huisvesting	-26.520	0	0	0	0
	ICT	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
	Inhuur	-145.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Personeel	-514.480	-524.440	-529.700	-534.990	-540.185
	Regionale diensten	-65.504	-42.504	-42.504	-42.504	-42.504
	Stelpost Sociaal domein	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal Overhead		-911.505	-736.944	-742.204	-747.494	-752.689
Reserve	Onttrekking reserve	890.875	109.486	58.370	23.565	0
	Storting reserve	0	0	0	0	0
Totaal Reserve		890.875	109.486	58.370	23.565	0
Eindtotaal - lasten		-3.607.345	-3.840.023	-3.872.494	-3.916.223	-3.943.922

BELEIDSVELD	ACTIVITEIT	Begroting 2018 na wijziging	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Uitkering	uitkering 3D Jeugd	1.527.753	1.667.623	1.682.728	1.707.547	1.722.951
	uitkering 3D Reintegratie	77.398	87.197	93.591	95.914	101.765
	uitkering 3D Wmo	1.084.969	1.173.931	1.184.533	1.195.240	1.206.051
	uitkering 3D Wsw	190.766	181.545	174.903	173.700	162.179
	uitkering Armoedebeleid kinderen	32.172	28.497	28.497	28.497	28.497
	uitkering Wmo (2007)	694.287	701.230	708.242	715.325	722.478
Totaal Uitkering		3.607.345	3.840.023	3.872.494	3.916.223	3.943.921
Eindtotaal - uitkeringen		3.607.345	3.840.023	3.872.494	3.916.223	3.943.921

Paragraaf Subsidies

Inleiding

In de raadsvergadering van 23 juni 2016 heeft de raad de Algemene Subsidieverordening Landsmeer en het daarbij behorende beleidskader vastgesteld. Met het subsidiebeleid wordt een relatie gelegd tussen het gemeentelijk beleid en de subsidieverstrekking.

De verordening kent de volgende subsidievormen, te weten;

- Budgetsubsidies tot € 5.000 : subsidiering op grond van prestaties Sociaal Domein
- Budgetsubsidie vanaf € 5.000 : subsidiering op grond van prestaties Sociaal Domein
- Stimuleringssubsidie : subsidiering op grond van activiteiten;
- Eénmalige subsidieverzoeken : eenmalige subsidie voor het aanmoedigen van eenmalige activiteiten.

De budgetsubsidies voor het jaar 2018 worden in de regel met een vast percentage geïndexeerd. Deze indexatie volgt de compensatie voor loonontwikkeling en goederen binnen de gemeentelijke begroting.

Subsidieoverzicht

Instelling / vereniging	Begroting 2018 na wijziging	Begroting 2019
Bibliotheek Waterland	-206.942	-210.563
Stichting Dienstencentrum Landsmeer	-128.500	-131.456
MEE Amstel en Zaan	-69.447	-71.044
Stichting zwembad De Breek	-61.000	-61.534
Stichting WonenPlus	-50.294	-51.451
Lokale omroep Landsmeer (LOL)	-18.000	-18.000
Muziekvereniging Amicitia	-15.050	-14.525
Ilper voetbalvereniging (IVV)	-6.639	-6.500
Sportclub Purmerland (voetbal)	-5.430	-5.430
Muziekvereniging De Eendracht	-5.075	-3.150
Subtotaal subsidies groter dan € 5.000	-566.377	-573.653
Subtotaal subsidies kleiner dan € 5.000	-28.003	-33.247
Totaal	-594.380	-606.899

Bijlagen

Bijlage : Taakvelden

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	693	862.343-	861.650-
0.10 Mutaties reserves	1.665.250	-	1.665.250
0.2 Burgerzaken	167.782	489.639-	321.857-
0.4 Overhead	56.237	3.945.657-	3.889.420-
0.5 Treasury	78.036	14.810-	63.226
0.61 OZB woningen	1.744.369	111.933-	1.632.436
0.62 OZB niet-woningen	523.447	13.126-	510.321
0.64 Belastingen overig	27.128	-	27.128
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	12.932.008	-	12.932.008
0.8 Overige baten en lasten	-	24.582-	24.582-
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	816.224-	816.224-
1.2 Openbare orde en veiligheid	345	254.816-	254.471-
2.1 Verkeer en vervoer	90.065	1.619.273-	1.529.208-
2.2 Parkeren	346	-	346
2.5 Openbaar vervoer	46.445	82.736-	36.291-
3.1 Economische ontwikkeling	24.755	92.071-	67.316-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9.027	13.695-	4.668-
3.4 Economische promotie	15.204	-	15.204
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	11.028-	11.028-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	290.361-	290.361-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	90.464	480.184-	389.720-
5.1 Sportbeleid en activering	-	47.651-	47.651-
5.2 Sportaccommodaties	162.376	445.452-	283.076-
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	80.813-	80.813-
5.5 Cultureel erfgoed	-	9.939-	9.939-
5.6 Media	5.373	542.885-	537.512-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.285	616.739-	606.454-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	49.813	679.126-	629.313-
6.2 Wijkteams	-	695.676-	695.676-
6.3 Inkomensregelingen	1.730.652	2.411.553-	680.901-
6.4 Begeleide participatie	-	244.656-	244.656-
6.5 Arbeidsparticipatie	45.040	209.928-	164.888-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	245.185-	245.185-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	69.000	885.831-	816.831-
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	87.074	1.983.324-	1.896.250-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	-	625.354-	625.354-
7.2 Riolering	1.120.926	783.898-	337.029
7.3 Afval	1.350.501	1.121.953-	228.548
7.4 Milieubeheer	-	473.607-	473.607-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	116.071	140.352-	24.281-
8.1 Ruimtelijke ordening	147.953	725.400-	577.447-
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.411.166	1.383.444-	27.722
8.3 Wonen en bouwen	355.894	712.778-	356.884-
Eindtotaal	24.133.725	24.188.025-	54.300-

Bijlage : Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren per gemeente zijn te vinden op de website “waarstaatjegemeente” (initiatief van VNG/KING).

Waarstaatjegemeente.nl

[HOME](#) [DASHBOARD](#) [INSTRUMENTEN](#) [CIJFERS AANLEVEREN](#) [NIEUWS](#) [OVER](#) [Q](#)

Gemeente:

Vergelijken met:

Landsmeer >

Nederland >

Wonen en Leefklimaat

Openbare orde en veiligheid

Bedrijfsveiligheid en economie

Werk en inkomen

Onderwijs

Jeugd en jeugdhulpverlening

Gezondheidsverschillen

Gemeentelijke financiën

Energie en klimaat

Burgerpeiling

Besluit Begroting en Verantwoording

Lokale Monitor Wonen

Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein

Zorggebruik

Vaststelling door de raad

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente

LANDSMEER

In zijn openbare vergadering van 8 november 2018.

Voorzitter,

Griffier,